

KÖK DEĞERLERİMİZ

ŞEHİT EROL OLÇOK ANADOLU LİSESİ

MART 2025
SAYI: 1

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
SERDİVAN / SAKARYA

✓ DOĞRULUK
✓ DÜRÜSTLÜK
✗ YALAN

Dergi Künyesi

Şehit Erol Olçok Anadolu Lisesi Serdivan / Sakarya

* Bağlı Olduğu Proje

- Kök Değerler Eğitimi Projesi

* Dergi Sahibi

- Harun DOĞAN (Okul Müdürü)

* Dergi Yazı İşleri Sorumlusu

- Süheyla ŞAHİN YAYLA (Müdür Yardımcısı)

* Dergi Yazı İşleri Denetimi

- Süheyla ŞAHİN YAYLA (Müdür Yardımcısı)

* Dergi Editörü

- Mustafa TELLİ (Dikab Öğretmeni)

* Dergi Koordinatörleri

Kök Derlerler Proje Öğretmenleri:

- Süheyla ŞAHİN YAYLA
- Mustafa TELLİ
- Songül BAYKARA
- Enise KABA
- Ayşe Şeyma CİVELEK

* Çalışma Grubu ve İşbirliği Ekibi

- Şehit Erol Olçok Anadolu Lisesi Yönetim Kadrosu (Müdür, Müd. Yard.ları)

- Şehit Erol Olçok Anadolu Lisesi tüm okul öğretmenleri

- Şehit Erol Olçok Anadolu Lisesi tüm okul öğrencileri

* Grafik Tasarım - Dizgi - Mizanpaj

- Mustafa TELLİ (Dikab Öğretmeni)

* Yayın Yeri Adresi:

- İstiklal Mah. Necmettin Erbakan Bulvarı No:23 Serdivan / SAKARYA

- Telefon: 0(264)211 1220

- Fax: 0(264)211 1220

- Web: <http://sehiterololcokal.meb.k12.tr>

İstiklal Marşı

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül... ne bu şiddet bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl,
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim; bendimi çiğner, aşarım;
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garb'ın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar;
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imânı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın... belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı!
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehîd oğlusun, incitme, yazıktır atanı;
Verme, dünyâları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şühedâ fışkıracak, toprağı sıksan şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Hudâ,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyâda cüdâ.

Ruhumun senden, İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin ma'bedimin göğsüne nâ-mahrem eli!
Bu ezanlar-ki şehâdetleri dînin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli

O zaman vecd ile bin secde eder –varsa- taşım;
Her cerâhamdan, İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır rûh-i mücerred gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek Arş'a değer, belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl;
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

İçindekiler

- 2 Dergi Künyesi
- 3 İstiklal Marşı
- 4 İçindekiler
- 5 Editör - Mustafa TELLİ
- 6 Okul Müdürü - Harun DOĞAN
- 8 Beyan HALLAK - İnsanın Vicdan Sınavı
- 10 Mustafa TELLİ - Doğruluk
- 12 Zeynep Rana TÜRKYILMAZ - Doğruluk ve Yalan Arasındaki Fark
- 14 Davut OCAK - Doğruluk
- 16 Eda AYDEMİR - Dürüstlük
- 18 İclal ACAR - Dürüstlüğü Anlamak
- 20 Zeynep Rana TÜRKYILMAZ - Zamana Direnen Kelimeler
- 21 Sevim Deva BESCİ - Dürüstlüğün Yeri
- 22 Yakup KALAYCI - Söyleşi - Sakarya MEM Din Öğretimi Biriminden Sorumlu Müdür Yardımcısı
- 27 Zeynep Gülce UZUN - Dürüstlük
- 28 Zeynep SEMİZ - Dürüstlük Bu
- 29 Ayşenaz TÜRE - Dürüstlük
- 31 Mustafa Emir ÖĞÜTLÜ - Dürüstlük
- 34 İclal ACAR - İçinde Bir His Var
- 35 Hasret KÜÇÜKKAYA - Yalancı Yalancı Film Eleştirisi
- 36 Nisa Nur KIZAR - Dürüstlük Yolu
- 38 Sporcu Öğrencilerle Söyleşi
- 41 Metehan ŞAHİN - Dürüstlük
- 42 Ayşe OKAN - Dürüstlük
- 43 Muhammet Emin MAHİR - Dürüstlük
- 44 Selen ÇELİK - Dürüstlük
- 45 Kaynakça

Editör

Sunuş

2024 yılı Aralık ayının başında Din, Ahlak ve Değerler Öğretimi seminerine katılmıştım. Etkili ve güzel geçen seminerde koordinatör hocamız Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni Elif İÇÖZ ARSLAN, başka okulların çıkardığı okul dergilerinden ve bunların öğrencilerde değerler bağlamında güzel geri dönüşlerinin olduğundan bahsetti. Bu bende yıllardır biriken okul dergisi çıkarma fitilini ateşledi. Acilen Okul Müdürümüz Harun DOĞAN Beyle istişare yaptım. Sağ olsun her türlü desteği vereceğini söyledi. Kendisine çok teşekkür ediyorum. Hayalini kurduğum bu çalışmanın vücut bulmasında bana güç ve imkan veren Rabbime ne kadar hamd etsem azdır.

Dergimizi Müdür Yardımcımız Süheyla ŞAHİN YAYLA'nın liderliğinde Kök Değerlerimiz Projesiyle bağlantılı şekilde çıkarmaya karar verdik. Dergi komisyon görevini Kök Değerler Projesinde görev yapan öğretmen arkadaşlarımızla yürüttük. Editörlüğünü üstlendiğim derginin konusunu Kasım ayının değeri olan Dürüstlük olarak belirledik. Doğruluk, Dürüstlük ve Yalan üzerine öğrencilerimize; makale, deneme, öykü ve şiir yazabileceklerini yine resim de yapabileceklerini duyurduk. Öğretmen arkadaşlarımızın da yazabildiği bu dergide yazacak kişileri sadece Şehit Erol Olçok Anadolu Lisesine bağlı olanlarla sınırlandırdık. Henüz maddi imkana sahip olamadığımız için dergiyi online olarak ve inşallah fırsatını bulduğumuz zaman basım olarak da çıkarmaya karar verdik.

Mustafa TELLİ

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni

Yazım aşamasında kontrollerini yapan Edebiyat öğretmenimiz Oğuzhan AYAN hocamıza ve sporcu öğrencilerle söyleşi gerçekleştiren Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenimiz Songül BAYKARA hocamıza teşekkür ederiz. Editör olarak yazıların okunması, düzenlenmesi, dizgi, tasarım ve mizanpajını bizzat kendim üstlendim. Yazıların denetlenmesinde ve kontrolünde Kök Değerler projesinde görev yapan öğretmen arkadaşlarıma çok teşekkür ederim. Söyleşimizi Sakarya MEM Din Öğretimi Biriminden Sorumlu Müdür Yardımcısı Yakup KALAYCI hocamızla gerçekleştirdik. Teklifimizi seve seve kabul ettiği ve öğrencilerimizle bizi ağırladığı için ayrıca teşekkür ederiz.

Kök Değerler Uygulaması kapsamında çıkardığımız bu derginin amacı gençlerimizi değerlerimizle buluşturmak ve onlara köklü bir gelecek inşa etmektir. Bu inşa süreci her kişinin kendi kabiliyetleri nispetindedir. Biz de bunu yazma kabiliyeti olan öğrencilerimizle gerçekleştirdik. Yazmak çileli bir iştir. Bunu ancak yazarlar bilir. Bu tür entelektüel faaliyetin iyi bir düşünce ve duygu gerektirdiğini özellikle hatırlatmak isterim. Bu minval üzerine dergimize yazı ve şiir yazan ve dahi resim çizen tüm öğrencilerime canı gönülden teşekkür ederim. İnşallah geleceğin yazarları olacak bu gençlerin kariyerlerinin ilk basamağı olması en büyük temennimdir.

Doğruluk ve dürüstlüğün önemi ile yalandan kaçınmanın gereğini öğrencilerimizin kaleminden okumanız dileğiyle!

Okul Müdürü

Eğitim camiamızın değerli yöneticileri, öğretmen arkadaşlarım, değerli veliler ve sevgili öğrenciler!

Kök Değerler Uygulaması kapsamında okulumuzda ilk kez çıkardığımız bu derginin amacı gençlerimizi değerlerimize bağlı kılmak ve onlara köklü bir gelecek inşa etmektir. Gençlerimizi kök değerlerimizle buluşturup geleceğe hazırlamaya yönelik çıkardığımız dergimizin ilk konusunu doğruluk, dürüstlük ve yalan olarak belirledik. Doğruluk kısaca insanın söz ve davranışlarının dürüstlükten yana olmasıdır. Kuşkusuz bu değer insanın içinin ve dışının bir olmasını gerektirir. Doğru olmak bireyin ve toplumun vazgeçilmez ödevidir. Yalan ise aldatmak ve gerçeğe aykırı hareket etmektir. Yalan hem bireyin hayatını hem de toplumların hayatını mahvetmektedir. Ayrıca kişilik ve karakter oluşturma yegane yolu yalandan uzak durmaktır. Bu vesileyle dergimizin yazım aşamasında emeği geçen tüm öğrencilerime, öğretmen arkadaşlarıma ve idarecilerime çok teşekkür eder başarılarınızın devamını dilerim.

HARUN DOĞAN
Okul Müdürü

İnsanın Vicdan Sınavı

BEYAN HALLAK

10-B 1278

Doğruluk ve dürüstlük, insan yaşamının temel değerleri arasında yer alır. Bu iki kavram aslında hayatımızı şekillendiren ve hayatımızın en önemli değerler arasındadır. Her ne kadar bu iki kavram birbirine benzese de aslında aralarında ince bir fark vardır. Doğruluk, gerçeğe sadık kalmak anlamına gelirken, dürüstlük bir kişinin davranışlarında ve sözlerinde samimi, içten ve ahlaklı olmasıdır. Bu iki değer, hem bireysel hem de toplumsal yaşamda güçlü bir temel oluşturur. Ancak modern dünyada doğruluk ve dürüstlük, bazı zorluklarla karşı karşıya kalmaktadır.

Allahu Teala, Hud suresinde şöyle buyurmuştur: “Emrolunduğun gibi dosdoğru ol.” Bu ayetinde Allah’ın vermek istediği mesaj, müminlerin kendisinden korkmalarını, ölçü ve tartıyı doğru tutmalarını emretmektedir. Çünkü doğruluk yolunda ve dürüst olan takva sahibi bir insan elbette ki karşılıksız bırakılmayacaktır ve Allah onu mükafatlandıracaktır.

Fakat şöyle bir konuya da değinmek isterim. Doğruluğun sadece sözle değil, eylemle gösterilmesi gereken bir erdem olduğunu düşü-

nüyorum. Bir müslüman için doğruluk, adaletin yanında yer almak ve zulme karşı durmak demektir. Dürüstlük ise bir insanın inandığı değerler uğruna cesur bir şekilde hareket etmesini ifade eder. Bu bağlamda, Filistin’de, Suriye’de ya da Doğu Türkistan’da yaşanan zulümlere göz yummak veya sessiz kalmak, doğruluk ve dürüstlük ilkelerine ters düşen bir davranıştır.

Filistin’de bombalar altında hayatını kaybeden binlerce çocuk ve işkence çeken insan, Suriye’de savaştan dolayı hayatını kaybeden milyonlarca insan, Doğu Türkistan’da inançlarından ötürü yıllarca baskı ve ağır işkenceler altında yaşayan müslümanlar... Bir çocuğun o acı ve hüznü haykırışı, bir annenin feryadı, bir adamın çığlıkları... Bu görüntüler, bu acılar, insanlık vicdanını yaralayan görüntülerdir. Ancak ne yazık ki, birçok müslüman, bu acılar karşısında ya sessiz kalmakta ya da tarafsız bir tutum sergilemektedir. Bu durum, doğruluk ve dürüstlük kavramlarının bireysel çıkarlar, korku ya da ilgisizlik nedeniyle arka plana itildiğini gös-

termektedir. Ve hala olan bu trajediler karşısında çoğunlukla dünyanın bir kısmı sessizliğini korumaktadır. İşin garip tarafı çoğunlukla da müslüman Arap ülkeleri derin sessizlikteler. Müslümanlar bile çoğu zaman doğruluk ve dürüstlüğün gereğini yerine getirmemekte, adaletsizliklere karşı açık bir duruş sergilemekten kaçınmaktadır. Doğru olmak, gerçeği dile getirmek; dürüst olmak ise mazlumun yanında yer almak demektir. Ama bugün maalesef birçok kişi bu erdemleri unutmış gibi görünüyor.

Filistin, Suriye ve Doğu Türkistan'da yaşananlar aslında insanlığın doğruluk ve dürüstlük sınavıdır. Bu sınavda başarısız olmak; sadece mazlumlara değil, bütün bir insanlığı etkiler. Müslümanlar, doğruluk ve dürüstlüğün ışığında hareket etmeli, mazlumun yanında saf tutmalı ve zalime karşı sesini yükseltmelidir. Çünkü doğruluk ve dürüstlük, sadece birer erdem değil; aynı zamanda bir insanlık borcudur.

KAYNAKÇA:

<https://www.somuncubaba.net/makale/dogruluk-durustlugun-onemi>

https://www.bolelli.org/dogruluk-ve-durustluk.html?utm_source=chatgpt.com

[https://www.google.com/url?](https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://chatgpt.com/&ved=2ahUKEwiHisu_rvOKAxX-VvEDHd43KJkQFnoECCAQAQ&usg=AOvVaw29vbCnS_7PDD4xupasoOfg)

[sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://chatgpt.com/&ved=2ahUKEwiHisu_rvOKAxX-](https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://chatgpt.com/&ved=2ahUKEwiHisu_rvOKAxX-VvEDHd43KJkQFnoECCAQAQ&usg=AOvVaw29vbCnS_7PDD4xupasoOfg)

[VvEDHd43KJkQFnoECCAQAQ&usg=AOvVaw29vbCnS_7PDD4xupasoOfg](https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://chatgpt.com/&ved=2ahUKEwiHisu_rvOKAxX-VvEDHd43KJkQFnoECCAQAQ&usg=AOvVaw29vbCnS_7PDD4xupasoOfg)

<https://youtu.be/4T6lkGZ92Ek?si=vrJBTZM12zgbjRFe>

<https://youtu.be/E-RM6AyWV84?si=jyCrXRwtzk4qDVdp>

https://youtu.be/XvPAT49LNLQ?si=6LCx_McPHVaOzyKD

<https://youtu.be/rrMFcUXn3yQ?si=0ZAEk6y7jNUd3cEr>

<https://youtu.be/3rxrJVkhIPo?si=UM4iCqvPOpDfuBIO>

FİLİSTİN'DE, SURİYE'DE YA DA
DOĞU TÜRKİSTAN'DA YAŞANAN
ZULÜMLERE GÖZ YUMMAK VEYA
SESSİZ KALMAK, DOĞRULUK VE
DÜRÜSTLÜK İLKELERİNE TERS
DÜŞEN BİR DAVRANIŞTIR.

Doğruluk

Mustafa TELLİ

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni

Doğruluğu kısaca bir insanın sözleri ve davranışlarının içiyle uyumlu olması olarak tarif edebiliriz. Kuşkusuz bu ahlaki açıdan ele alınan bir tariftir. Görünen bir şeyin hakikatle uyumlu olması da yine doğruluk olarak tanımlanabilir. Mesela test çözen öğrencinin cevabı, hakiki cevapla uyumluysa öğrenci o soruyu doğru cevaplandırmıştır deriz. Çünkü görünen cevap hakiki cevapla uyumludur. Farkında mısınız bu tabirler gerçeklikle temas etmenin ne kadar önemli olduğunu bize gösteriyor.

Doğruluğun diğer adı Sıdk'tır. Yine dürüstlikle çok yakın anlamlıdır. Doğruluk, dinimizin belkide en temel ahlaki bel kemiğini oluşturan bir değerdir. Kur'an'ın en baş suresi olan Fatiha'nın 6. ayetinde: "Bizi doğru yola (istikametli yola) ilet" diye namazlarımızda ve başka mahfillerde sürekli dua ederiz. Rabbimiz bu istikamet dediği doğru yolu 7. ayette şöyle tarif eder: "Nimet verdiklerinin yoluna..." Allah nimet verdikleri

doğru yol sahiplerinin kimler olduğunu ise Nisa suresi 69. ayette şöyle bildirir: "Kim Allah'a ve Peygambere itaat ederse işte onlar, Allah'ın kendilerine nimet verdiği peygamberlerle, sıddıklarla, şehidlerle, iyilerle birlikte. Bunlar ne güzel arkadaşlardır!" Ayete bakılırsa nimet verilen bu doğru insanlar; peygamberler, sıddıklar, şehitler ve iyilerdir. Bu tarif edilen insanların hep ahlaki erdemlere sahip olması bir tesadüf olmasa gerek! Tesadüf değil, çünkü bu erdemler sorumluluk aldırان ve harekete geçiren değerlerdir.

Rasulü Ekrem Efendimizin (sav) doğrulukla ilgili şu hadisini duymadıysanız çok şey kaybetmiş olabilirsiniz: "Doğruluktan ayrılmayınız. Muhakkak ki doğruluk iyiliğe, iyilik de cennete götürür. Kişi devamlı doğru söyler ve doğru olanı ararsa Allah katında 'sıddîk' (özü sözü bir olan kişi) olarak yazılır. Yalandan sakının! Çünkü yalan kötülüğe, kötülük de cehenneme götürür.

Kişi yalan söyleyip, yalanı araştıra araştıra Allah katında yalancı olarak yazılır.” (Müslim, Birr, 105) Bu hadis öyle çarpıcı ve öyle güzel bir hadis ki insanların doğru olmak için ellerinde bir fırsatının mutlaka olduğunu hatırlatır. Yalan söyleyen veya söylemek zorunda kalan insanın “artık benden ahlaklı biri olmaz, ben çok kötü biriyim” deyip daha da kötü olmasına gerek olmadığını hatırlatır. Umudunu kaybetmeyen kardeşime sesleniyorum, hiçbir tövbe için asla geç değil! Bizi cennete götüren bu yol çok uzakta ve de zor değil.

Doğruluk kanımca iç huzurun ve rahatlığın anahtarıdır. Samimiyetin yakıtıdır. Çünkü hakikatle ne kadar uyumlu ve senkronize olabilirsiniz hayatı o kadar akışında ve doyumlu yaşarsınız. İşte 571 yılında doğmuş 632 yılında vefat etmiş ve etrafınca “Güvenilir Muhammed” unvanını kazanmış peygamberimizin bize tebliğ ettiği Kur’an’ı ve onun en güzel sünnetini “üsve-i hasene” olarak almak en büyük kazanımımız olacaktır. O (sav) hayatı boyunca güvenilir yaşayarak peygamberliğinden önce de halkın sempatisini kazanmıştır. Bunu sadece O (sav) değil tarih boyunca bütün peygamberler de salık vermiş, iç huzuru yakalamak için bize bu ahlaki doğruluk formüllerini tevdi etmiştir. İnşallah bu istikamette Peygamberler ve Doğrularla beraber haşrolmak dileğiyle...

“DOĞRULUKTAN AYRILMAYINIZ. MUHAKKAK Kİ DOĞRULUK İYİLİĞE, İYİLİK DE CENNETE GÖTÜRÜR. KİŞİ DEVAMLİ DOĞRU SÖYLER VE DOĞRU OLANI ARARSA ALLAH KATINDA ‘SİDDÎK’ (ÖZÜ SÖZÜ BİR OLAN KİŞİ) OLARAK YAZILIR. YALANDAN SAKININ! ÇÜNKÜ YALAN KÖTÜLÜĞE, KÖTÜLÜK DE CEHENNEME GÖTÜRÜR. KİŞİ YALAN SÖYLEYİP, YALANI ARAŞTIRA ARAŞTIRA ALLAH KATINDA YALANCI OLARAK YAZILIR.” (MÜSLİM, BİRR, 105)

Doğruluk ve Yalan Arasındaki Fark

ZEYNEP RANA TÜRKYILMAZ
11-İ 431

Yanlış bilgilerin ve yanıltıcı iddiaların olduğu bir dünyada, doğruluğun önemi ve yalanı hakikatten ayırmanın gerekliliği inkar edilemez. Gerçeğe uygunluk ya da gerçeklikle uyum içinde olma niteliği olarak tanımlanan doğruluk, hem bireyler hem de toplum için büyük bir önem taşır. Kişisel psikolojik iyilik halinden toplumsal dayanışma ve güvene kadar, doğruluğun etkileri oldukça geniştir.

Doğruluğun Psikolojik Etkisi

Öncelikle, doğruluğun psikolojik etkisine bir göz atalım. Araştırmalar, gerçeğe maruz kalan bireylerin daha yüksek özgüvene, pozitif duygulara ve daha az stres ile kaygıya sahip olduğunu göstermektedir. Bunun aksine, yalan ve aldatmacalar bireylerde kafa karışıklığı, güvensizlik ve olumsuzluk hissini artırır.

Toplumsal Dayanışma ve Doğruluk

Doğruluğun toplumsal dayanışma üzerindeki etkisi de göz ardı edilemez. Dürüstlük, adalet ve şeffaflık üzerine inşa edilen toplumlar, üyeleri arasında daha yüksek düzeyde güven ve iş birliği sağlar. Buna karşın, yalan ve dürüst olmayan bir

yapı üzerine kurulu toplumlar siyasi yolsuzluk ve toplumsal huzursuzlukla karşı karşıya kalır.

Bilimsel Araştırmalardan Örnekler

Bu iddiaları destekleyen bilimsel araştırmalara bakalım.

2019 yılında Güney Kaliforniya Üniversitesi tarafından yapılan bir çalışma, doğrulara maruz kalan bireylerin neşe gibi pozitif duygularını artırdığını ve öfke gibi negatif duygularını azalttığını göstermiştir.

2015 yılında Wisconsin-Madison Üniversitesi'nin gerçekleştirdiği bir araştırma, dürüstlük ve güven üzerine inşa edilen toplumların daha yüksek düzeyde toplumsal dayanışmaya ve daha düşük yolsuzluk seviyelerine sahip olduğunu ortaya koymuştur.

2018 yılında Illinois Üniversitesi tarafından yapılan bir çalışma, aldatmaca ve yalanlarla karşılaşan bireylerin daha yüksek düzeyde sıkıntı, kaygı ve depresyon yaşadığını tespit etmiştir.

Doğruyu Yalandan Ayırmak

Doğruyu yalandan ayırmak konusunda, insan

beyninin mevcut inançlarını doğrulayan bilgileri kabul etme eğilimi gösterdiği, yani onaylama yanlılığı sergilediği unutulmamalıdır. Bu durum, bilgiyi objektif bir şekilde değerlendirmeyi ve doğruluğunu belirlemeyi zorlaştırabilir. Araştırmalar, bireylerin bilgiyi hızla değerlendirmek için zihinsel kestirme yollara başvurduğunu ortaya koymuştur.

Ayrıca, sosyal medyanın ve bilginin hızlı yayılmasına olanak tanıyan diğer platformların yükselişi, doğruyu yanlış olandan ayırmayı daha da zorlaştırmıştır. "Science" dergisinde yayımlanan bir araştırma, Twitter'da yanlış bilgilerin doğru bilgilerden daha hızlı bir şekilde yeniden paylaşıldığını ve yayıldığını ortaya koymuştur.

Doğruluğu Ayırt Etmenin Stratejileri

Doğruyu yalandan ayırmak için kritik düşünme ve birden fazla kaynaktan bilgi doğrulama önemli bir stratejidir. 2017 yılında "Social Media and Society" dergisinde yayımlanan bir çalışma, bilgileri eleştirel bir şekilde değerlendiren ve birden fazla kaynağı kullanan bireylerin, doğruları ve yanlışları ayırt etmede daha başarılı olduğunu göstermiştir.

Ayrıca, bir konu hakkında derinlemesine bilgi sahibi olmak da doğruyu yalandan ayırmada yardımcıdır. Oxford İnternet Enstitüsü tarafından COVID-19 pandemisi hakkındaki yanlış bilgilere dair yapılan bir analiz, hastalık hakkında daha yüksek bilgi seviyesine sahip bireylerin yanlış bilgileri daha doğru bir şekilde tespit edebildiğini ortaya koymuştur.

Doğruluğun Hayatımızdaki Yeri

Doğruluk yalnızca bir gerçek ya da görüş meselesi değildir; insan varoluşunun temel bir parçasıdır. Bireysel psikolojiden toplumsal dayanışma ve güvene kadar birçok önemli alanı destekler. Doğruluk, özgüven ve dayanıklılığı artırmanın yanı sıra, toplumsal istikrarı ve ekonomik refahı teşvik eder.

Doğruluğun faydaları, bireysel ilişkilerden iş dünyasına ve politikaya kadar yaşamın her alanına

uzanır. Michigan Üniversitesi tarafından yapılan bir araştırma, ekip üyelerinin birbirlerine açık ve dürüst davrandığı takımlarda, iş tatmininin, bağlılığın ve verimliliğin daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur.

Sonuç olarak, doğruluğun önemi asla küçümsenemez. Bireysel iyilik halinden toplumsal istikrara kadar, doğruluğun etkisi geniştir. Doğruluk, güven ve iş birliğini artıran dürüstlük ve şeffaflığı teşvik ederken, bireylerde özgüveni, dayanıklılığı ve pozitif duyguları artırır. Sosyal medyanın ve hızlı bilgi yayılımının yarattığı zorluklara rağmen, doğruluğu öncelik haline getiren bireyler ve toplumlar en büyük ödülleri kazanacaktır.

KAYNAKÇA:

- Güney Kaliforniya Üniversitesi. (2019). The Effects of Truth on Psychological Well-being.
- Wisconsin-Madison Üniversitesi. (2015). The Role of Honesty and Trust in Building Social Solidarity.
- Illinois Üniversitesi. (2018). The Psychological Consequences of Deception and Lies.
- Vosoughi, S., Roy, D., & Aral, S. (2018). The spread of true and false news online. *Science*, 359(6380), 1146-1151.
- <https://doi.org/10.1126/science.aap9559>
- Oxford İnternet Enstitüsü. (2020). Analyzing Misinformation during COVID-19 Pandemic.
- Michigan Üniversitesi. (2017). Trust, Honesty, and Team Productivity in the Workplace.
- Social Media and Society Dergisi. (2017). Critical Thinking and Misinformation in Social Media Platforms.
- Rosnow, R. L. (1991). Inside Rumor: A Personal Journey. *American Psychologist*, 46(5), 484-496.
- Porter, S., & ten Brinke, L. (2010). The Truth about Lies: What Works in Detecting High-Stakes Deception? *Legal and Criminological Psychology*, 15(1), 57-75.

Doğruluk

DAVUT OCAK

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni

Selamünaleyküm!

Okulumuz din dersi öğretmeni Mustafa Telli hocam kök değerlerimizden olan 'Doğruluk' hakkında yazı istemişti benden. Doğruyu Farklı yaklaşımla en doğruyu nasıl anlatabilirim diye zihnimde sürekli bir şeyler düşünüp durdum. Çünkü ülkemizde dünyada birçok insan var doğru düşünüyorum diye. Yani herkesin kendine göre bir doğrusu var.

Bunu biraz daha görülebilirliğini ve anlaşılabilirliğini ortaya koymak amacıyla matematiksel ifadeleri kullanmaya karar verdim. Koordinat sistemi, matematikte kullanılan bilimsel bir hesaplama aracıdır. Bu hesaplamada sistemi oluşturan birbirine dik olan iki eksen bulunur. Apsis değeri, x ekseninde bulunan değer olarak bulunurken; ordinat değeri, y ekseninde bulunan değer olarak bulunur. Birçok öğrencimizin öğrendiği bu koordinat sisteminde orijinden başlayan sağa doğru sonsuza kadar giden doğru x, yine orijinden baş-

layıp sola doğru sonsuza kadar giden doğruya x' doğrusu diyoruz; şimdi burada koordinat sistemi olması için bu doğru üzerine dik olarak orijinden geçen doğru ya da y,y' doğrusu diyoruz. Burada 4 alan oluşuyor. Bu alanlardan bir tanesi pozitif alan. Yani x ile y alanı. X ve y alanında orijinden geçen (1,1;2,2;3,3.....) sonsuza kadar giden bu sayıların oluşturduğu doğrusal düşünelim. Bunun gibi x ve y üzerindeki rakamları farklı olmakla birlikte sonsuz sayıda doğrusal oluşabilir. Burada şunu demek istiyorum. Koordinat sisteminde x ve y üzerinde bulunan her nokta birleştirildiğinde sonsuza kadar gider. Ve bu alan pozitif alandır. Bu pozitif alanı ve doğruyu oluşturan her nokta olumlu iyi düşünceyi temsil eder. Bu alanda sonsuza dek pozitif bir doğru elde etmek için mutlaka orijinden başlayıp x ve y arasında çizilmesi gerekir. Aksi takdirde orijinden başlamayan hiçbir doğru pozitif alanda kalmaz negatif alanlara Kayar. Bu da bize düşüncelerimizi iyi ni-

yetli olabilir ancak istikamet önemlidir. Onun için istikametimiz Allah'ın rızası olmadıkça doğruya ulaşamayız. Mesela bununla ilgili bir örnek verecek olursak dinimiz okumamız emrediyor. Yani bilgi sahibi olmamızı emrediyor.

Her yaşta okuyacağımız anlayacağımız şeyler vardır anlamayacağımız şeyler de. Onun için ilk önce okumayı öğrenmek lazım. Sonra da neyi okumamız gerektiğini öğrenmemiz lazım. İşte onun için de Peygamberimiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem bir hadisinde “.... Allah'ım fayda vermeyen ilimden sana sığınırım” buyurmuştur. Yani bizim dünyamıza ahiretimize faydası olmayan şeyler bizi Allah rızasına ve doğruluğa ulaştırmaz. Yani burada iyi niyet okumak. Ama dünya ve ahiretimize faydası olmayan şeyler okumaksa muhakkak bizi eksi alana yani zarara götürür.

Doğruluk ancak Allah'ın rızasındadır.

**DOĞRULUK ANCAK
ALLAH'IN RIZASINDADIR.**

Dürüstlük

EDA AYDEMİR

10-D 1250

Dürüstlük, insanlık tarihinin başlangıcından bu yana ahlakın temel taşlarından biri olarak kabul edilmiştir. Ancak çoğu zaman basit bir kavram gibi algılanır, "doğruyu söylemek" ya da "yalan söylememek" olarak özetlenir. Ancak dürüstlük, yalnızca bireysel bir erdem değildir. Toplamların inşa edildiği, bireyin kendisiyle ve çevresiyle kurduğu ilişkinin bir boyutudur.

Kişisel olarak değerlendirmek gerekirse dürüstlük, bireyin hayatında tutarlılık sağlar. Karmaşadan uzak bir hayat sağlar. Zor durumlarda güçlü kalmayı sağlar. Özgüven sağlar. Dürüstlüğe zıt olan yalan söylemek genellikle bir sonraki yalanı gerektirir. Kişinin hayatında karmaşaya yol açar. Yalan, kişinin kendilik huzurunu kaybetmesine, zamanla kendisiyle yüzleşmekten kaçınmasına sebep olur. Dürüstlük, bireyin kendi değerleriyle tutarlı bir şekilde yaşamasını sağlar. Dürüst kişi hatalarını kabul eder, bu hatalardan ders çıkararak gelişir. Bu kişinin olgunlaşmasını ve daha bilinçli kararlar almasını kolaylaştırır.

Dürüstlüğü toplumsal olarak değerlendirmek ge-

rekirse, insanlar arasındaki ilişkilerin sağlam bir temel üzerinde kurulmasını sağlar. İnsanlar, birbirlerine güvenebildikleri bir ortamda daha açık, daha samimi olurlar. Toplumda dürüstlük noksan olduğunda güvensizlik ve iletişim sorunları ortaya çıkar. Bu da bireyler arasındaki ilişkilerin zedelenmesine ve toplumsal bağların zayıflamasına yol açar. Dürüstlük, açık ve net iletişimin temel unsurudur.

Dürüstlük, toplumsal adaletin sağlanmasında da önemli bir rol oynar. İnsanlar dürüst davranarak toplumsal kurallara ve etik ilkelere uygun hareket ederler. Yani eşitlik, adalet ve hakların korunması gibi temel değerlerin yaşatılmasını sağlar. Toplum içerisinde dürüstlük, bireylerin haklarını savunmalarına ve başkalarının haklarına saygı göstermelerine teşvik eder. Platon da bu düşüncüyü "Devlet" adlı kitabında şu sözleriyle destekler: Adalet, bireyin kendi işini doğru yapmasıdır; toplumsal düzenin sağlanmasında her birey dürüstçe ve etik bir şekilde hareket etmelidir.

Her ne kadar dürüst olmak ideal bir davranış bi-

çimi olsa da dürüstlüğü sürdürmek her daim kolay değildir. İnsanlar başkalarını incitmekten kaçınmak ya da kendi çıkarlarını korumak için doğruluktan sapabilir. Özellikle bireylerin dürüst davranmalarının kendilerine zarar verebileceği durumlarda kimi insan yalan söylemeye daha meyillidir. Ancak bu durumlar, uzun vadede hem bireyi hem de toplumu daha büyük sorunlarla karşı karşıya bırakır. Ancak bu zorluklar dürüst olmanın değerini azaltmaz. Aksine, dürüstlük zor zamanlarda sergilendiğinde daha anlamlı ve değerlidir.

Psikolog Carl Jung, insanın kendi gölgesini tanımadan bütünleşemeyeceğini söyler. Dürüstlük bu gölgeyle yüzleşmeyi gerektirir. Korkularımızı, hatalarımızı ve zayıflıklarımızı kabul etmek zor olsa da bu yüzleşme bireyin kendini gerçekleştirmesi için bir ön koşuldur. Jung'un gölge kavramı, kişinin karanlık yönlerini görmezden gelmesinin, kendilik huzuruna erişebilmesini engellediğini anlatır. Korkularımızı, zaaflarımızı ve hatalarımızı kabul etmek karanlık yönlerle yüzleşmemizi gerektirir. Dürüst olmak, yüzleşmeyi cesaretle yapabilmeyi sağlar. Kendimize karşı dürüst olduğumuzda, gerçek kimliğimizi bulur -belki de oluşturur- ve ona daha yakın oluruz. Bu da kişiyi daha güçlü ve daha bütün bir insan yapar.

Konuyu toparlamak gerekirse dürüstlük, bireylerin hem kendi hayatlarını hem de toplumu daha yaşanabilir kılmalarını sağlar. İnsanlar dürüst bir yaşam sürdürdükçe hem kendilerine hem de başkalarına olan güven artar. Bu yüzden dürüstlük, yalnızca bir değer değil, aynı zamanda bir yaşam biçimi olarak benimsenmesi gereken bir erdemdir.

**KORKULARIMIZI,
ZAAFLARIMIZI VE
HATALARIMIZI KABUL ETMEK
KARANLIK YÖNLERLE
YÜZLEŞMEMİZİ GEREKTİRİR.**

Dürüstlüğü Anlamak

İCLAL ACAR
10-C 1288

Bu gece diğerlerinden farklıydı. Ay ışığının aydınlatdığı küçük odasında düşüncelere dalmış olan Elif, soğuk duvarın yüzüne çarpan hissini fark etmiyordu bile. İçindeki boşlukları dolduramıyor, kaygının kurduğu baskı altında eziliyordu. İçinde daha fazla tutamayacağı birikintiler vardı çünkü. Elbet bir gün açığa çıkacak ve değişiklik için yalvaracaklardı. Ona göre herkes iyiydi, başarılıydı, kendilerini kanıtlamıştı; ellerinde başarı kupaları vardı. Belki Elif de ilk başladığı yerde değildi ama bu yine de yeterli değildi. En azından o, böyle düşünüyordu.

Oysa dışarıda insanlar ona çok güvenirdi. Dürüstlüğüyle parmakla gösterilen biri olarak, sır tutma ve doğruyu söyleme konusundaki ustalığı herkesin dilindeydi. Ancak Elif, başkalarına karşı sergilediği bu iyimserliği ve dürüstlüğü kendisine göstermekte acizdi. Onun gülümsemesi, yalanlar tarafından kuşatılmış bir diyardan ibaretti. Gündüzleri dış sesi neşeyle konuşurken, geceleri iç sesi can çekişiyordu. Ama o, ani bir kafa sallamasıyla bu hissi halinin altına süpürüyor, kafasını dağıtmak i-

çin bir işle meşgul oluyordu. Gelecekte gerçekten olmak istediği yeri bilen fakat yolunu insanların hayatları üzerinden değerlendiren Elif için tüm bunlar bir girdaptı. Hem de içinden çıkması çok zor olan türdendi. Sürekli kendisini fırtınadan koruyacak yeni bir şemsiye alırdı; oysa yağmuru yağdıran kendisiydi. Normalde geceleri aklına bu tarz düşünceler geldiğinde hemen uzaklaştırır ve uyurdu. Fakat o gece bunu yapamadı. Gözleri kapansa da zihni açıktı. Direnmeyi bıraktı ve ayağa kalktı.

Başını duvara yaslayıp dışarıyı seyretmeye başladı. Etraf tenhaydı, apartman dairelerinin loş ışıkları ve parlak ay dışında karanlıktı. Beyni tonla ses doluydu. Her biri haykırıışlarını duyurmak için oradan oraya koşup beynin duvarlarına vuruyorlardı. “İyi değilsin. Rol yapmayı bırak, kendine yalan söylemeyi bırak!” Kalbi sıkıştı, gözleri doldu. Kabullenmesi gerekenler ağzından çıkmıyordu. Yeniden inkâr etmeyi denedi. “Abartıyorsun Elif, her şey yolunda,” diyerek olduğu yerden doğruldu ve kitaplığından rastgele bir kitap aldı. İlk sayfayı bir çırpıda açtı. Önüne gelen saçları geriye attı ve sesleri susturmayı denedi. Dolan gözle-

ri yüzünden bulanık görüyor, okuduğu cümleleri anlamadan geçiyordu. Beşinci sayfaya geldiğinde gördüğü not sayesinde göz pınarları daha fazla direnemedi ve yaşlar aktı.

Notta, "Tebrik ederim, harika yazmışsın. İleride çok başarılı bir yazar olacaksın. Kitaplarını okumak için sabırsızlanıyorum. Bu kitap da sana hediyem. Keyifli okumalar" yazıyordu. Elif'in dokuz yaşındayken yazdığı bir öyküyü Türkçe öğretmeni çok beğenmiş ve ona bu okuma kitabını vermişti içindeki bu küçük notla beraber.

Elif, bu kitabın ve notun varlığını unutmuştu bile. Yazar olmak, kendisini yazıyla anlatmak küçüklükten beri hayaliydi. Ama gerek toplumun baskıları, gerekse kendisinin kendisini baskılaması, layık görmemesi, boğuştuğu yetersizlik hissi ve daha nice düşünceler yüzünden her geçen gün uzaklaşmıştı. Kendisine söylediği yalanlardan bir kez daha kaçmak isterken eli bu kitaba gitmiş, gözleri o yazıyı okumuş ve anlamıştı. Artık direnmek için çabalamıyordu. İçinde söylediği yalanlardan arınmak için bir saat aralıksız ağladı. İsteddiği gibi yaşamak istiyordu. Bu onun hayatı, hayali ve gerçekliği idi. Onun yolu başkalarının yolundan daha az değerli değildi.

Yüzünü yıkadı ve toparlandı. Aynaya baktığında kızarmış burun, gözler ve dağılmış saçlardan çok daha fazlasını gördü. Elif'i gördü. Her haliyle yeterli ve başarılı olduğuna inandı. Kendisine karşı dürüst olması gerektiğini anladı. "Artık kendime karşı tamamen dürüst olacağım. Her zaman iyi görünmek zorunda değilim. Başkalarının hayatına göre yaşamak zorunda değilim," dedi gülümseyerek.

Hayatını başkalarına göre şekillendirmek ona ısıdıraptan başka bir şey vermemişti. Uzunca bir süre yanlış şeyler düşünmüş ve bunlara kendisini inandırmıştı. Ama artık işler değişecekti. Çalışma masasına oturdu ve bir hikâye yazmaya bile başlamıştı. Başkalarına gösterdiği dürüstlüğü ilk defa kendisine gösterdi ve bu, tüm hayatını değiştirdi.

**BAŞKALARINA GÖSTERDİĞİ
DÜRÜSTLÜĞÜ İLK DEFA
KENDİSİNE GÖSTERDİ VE BU,
TÜM HAYATINI DEĞİŞTİRDİ.**

Zamana Direnen Kelimeler

Bir söz dökülür dudaklardan ağır,
Hakikat, geceden daha kararlı bir çağır.
Yalan kımıltılı bir gölge, kaçır ışıktan,
Doğruluksa dev bir ağaç, büyür kökünden.

Kirli diller kurutur ruhun vadisini,
Susuz bir çöle çevirir insanın denizini.
Ne kadar süslenirse süslensin yalan,
Bir gün hakikat, kanatır kapanmaz bir yaran.

Hangi yıldız, gerçeğin ışığını soldurur?
Hangi gece, dürüstlüğü koynunda saklar durur?
Bir aynadır söz, döner sahibine,
Hakikat, taş olur ihanetin izine.

Ey rüzgar, savur yalancı perdeleri,
Gerçek çıksın ortaya, göstere sin elleri.
Bir yalan fısıldar kulaktan kulağa,
Doğruluksa gök gürler; gömülür toza.

Gece boyu konuşur, yalan uykusuz,
Hakikat susar, ama her zaman huzursuz.
Bir bakarsın, sabahın kucağında parlar,
Gözyaşı döker, kirli kalpleri yıkar.

Dağlar eğilir mi dürüstlüğü karşınsında?
Irmaklar kurur mu doğruluğun akışında?
Ne güç ne servet ezer hakikati,
Doğru söz taşır dünyanın kilidini.

ZEYNEP RANA TÜRKYILMAZ

11-İ 431

Her yalan, ufkun ardında kaybolur,
Doğruluk bir güneş, karanlıkları kovar.
Söz verir insan, ya düşer ya yükselir,
Hakikatle yürüyen, zirvelerde gezinir.

Kim kandırır kalbini, kim susturur hakikati?
Kim alır dürüstlüğü ruhundaki selameti?
Ey insan, sözünle tartılırsın her zaman,
Doğru bir kelime, kurtarır seni yalanlardan.

Ve hatırla: zaman bile bükemez gerçeği,
Hakikat, hayatın en eski, en hakiki emeği.
Bir sözle başlar dünya, bir sözle yıkılır,
Doğru konuşanlar, yalanı yutarak ıştır.

EY İNSAN, SÖZÜNLE TARTILIR SIN HER ZAMAN,
DOĞRU BİR KELİME, KURTARIR SENİ
YALANLARDAN.

Dürüstlüğün Yeri

Dürüstlük insanın en güçlü erdemlerinden biridir. Dürüst olmak, öncelikle insanın kendisine karşı dürüst olmasını gerektirir. İnsan, yalan söylemediğinde ya da gerçeklerden kaçmadığında, kendi vicdanıyla barışık bir yaşam sürer. Bu da ruhsal huzuru beraberinde getirir.

Dürüstlük, kişinin kendine güvenini artırır; çünkü yalanların ağırlığını taşımak yerine, her zaman gerçeklerin hafifliğiyle yaşar. Kişi dürüst olduğunda, çevresindeki insanlar ona daha kolay güvenir ve saygı duyar. Bu güven duygusu, bireyin hem özel hayatında hem de sosyal ilişkilerinde sağlam bağlar kurmasına yardımcı olur.

Ayrıca dürüst bir insan, hata yapsa bile bunu kabul edip düzeltme cesaretini gösterir. Bu da onun olgun bir karaktere sahip olduğunu gösterir ve kendisini geliştirmesi için bir fırsat sunar. "Kendi hayatımda da dürüstlüğün ne kadar önemli olduğunu defalarca fark ettim.

Gerçekleri saklamak yerine açık olmak, bazen zorlayıcı olsa da bana her zaman huzur getirdi. Dürüst olduğumda içimde bir rahatlık hissediyorum, yanlış bir şey yapmadığımı bilmenin verdiği mutluluğu yaşıyorum. Bu yüzden dürüstlüğü bir yaşam biçimi olarak benimsiyorum ve her zaman ona sadık kalmaya çalışıyorum.

SEVİM DEVA BESCİ
10-D 1222

GERÇEKLERİ SAKLAMAK YERİNE
AÇIK OLMAK, BAZEN ZORLAYICI
OLSA DA BANA HER ZAMAN
HUZUR GETİRDİ.

Söyleşi

YAKUP KALAYCI

Sakarya MEM Din Öğretimi Biriminden Sorumlu Müdür Yardımcısı

Beyan Hallak: Merhaba! Kök Değerlerimiz adlı dergimize söyleşi yapmak için Sakarya İl Milli Eğitim Müdürlüğü Din Öğretimi biriminden sorumlu Müdür Yardımcısı Sayın Yakup KALAYCI hocamızla beraberiz. Hocam bize kendinizden kısaca bahseder misiniz?

1983 yılı Adapazarı İmam Hatip Lisesi, 1987 Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi mezunuyum. 16.03.1988 Kırıkkale Endüstri Meslek Lisesi'nde Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenini olarak meslek hayatıma başladım. 1990 yılında mezunu olduğum Adapazarı İmam Hatip Lisesine atandım. Öğretmenlik, okul yöneticilikleri ve Sakarya İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nde şube müdürlüğü görevlerinde bulundum. Halen Sakarya İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nde Müdür Yardımcısı olarak görev yapmaktayım. Mesleğimde 37 yılımı tamamladım.

İclal Acar: Hocam Kök Değerlerimiz adlı dergimizin bu sayısındaki işlediğimiz konular; doğruluk, dürüstlük ve yalandır. Bize Doğruluk, dürüstlük ve yalan hakkında kısaca bilgi verebilir misiniz?

Bu üç haslettten doğruluk ve dürüstlük bir insanda hayatı boyunca olmalı, yalan ise olmamalıdır. Kişi doğruluk ve dürüstlük ile önce ailemizin, sonra yakınlarımızın, komşularımızın, çalışma arkadaşlarımızın ve diğer irtibat içinde olabileceğimiz insanların güvenini kazanır. Bütün bu kazanımları bir anda ortadan kaldıran, yok hükmüne getiren yalan söylemektir. Zaten kişi doğruluk ve dürüstlüğü yalan söylemediğinden ve her hangi bir yalana ortak olmadığından dolayı sahip olur ve böyle bilinir. Tabii doğruluk dediğimizde, konuşmalarımız, yaptığımız iş ve eylemler, insanlar arası diyalog ve ortak işlerde hemen belli olur. Dürüstlük durumu da bunun gibidir. Bu nedenle genel olarak bu iki haslet birlikte ifade edilir. Bir kişi hakkında bilgi edinme veya araştırma yapıldığında onu tanıyanlara sorulduğunda, “filan kişi gerçekten doğru ve dürüsttür, hayatında yalan yoktur, ben bu kişiye kefilim”, gibi ifadeler kullanılır. Bu durum bir işe alımda veya evlilik öncesi gelin veya damat adayları için toplumumuzda rastladığımız durumlardır. Kişi daha doğmadan önce ve doğum sonrası gelişimlerinde annesi başta olmak üzere ailesi tara-

findan bu eğitimleri alarak hayatına başlamalı ve bu minvalde gelişimini sürdürmelidir. Birkaç örnek verirse; Kişiye emanet edilen herhangi bir eşya hiçbir şekilde zarar görmeden zamanı geldiğinde sahibine geri verilmelidir. Herhangi bir sır verildiğinde asla başkaları ile paylaşmamalıdır. Herhangi bir hatalı davranış olup cezai müeyyide ile karşılaşma durumunda kesinlikle doğruyu net olarak konuşup asla yalana başvurmamalıdır. Böyle olursa belki kendini kurtarmış gibi olur lakin başkalarına haksız yere ceza verilmesine sebep olmuş olabilir. Kişiler arasında laf taşıma (koğuculuk) yalanla birleşir ve insanları birbirine düşürür. Nice arkadaşlıklar ve komşuluklar dargınlığa, kırgınlığa ve daha ilerisi cinayetlere kadar sonuçlandığını görebiliriz. Hırsız olmamak doğruluk ve dürüstlüğün neticesidir. Çünkü kişi bu özelliklere sahipse asla bu yola tevessül etmez, hatta bulduğu kıymetli para, altın, mücevher vb. ne varsa ya sahibini araştırır veya kendisine ait olmadığı için tarafına bile bakmaz. Bu örnekler ve açıklamalar çoğaltılabilir.

Beyan Hallak: Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerimde Allah doğruluk ve yalanla ilgili ne buyurur.

Yakup Kalaycı - Beyan Hallak

İclal Acar - Yakup Kalaycı

Birkaç tanesini söyleyelim. Yüce Rabbimiz Kur'an-ı Keriminde Fussilet suresi 30. ayetinde bizlere hitaben "Rabbimiz Allah'tır deyip, sonra da doğrulukla devam edenlere gelince, onların üzerine melekler iner ve derler ki korkmayın, üzülmeyin, size va'd edilen cennetle sevinin" buyuruyor ve kendisine iman eden bizlere bu davranışlarımızın neticesinde ebedi alemde cenneti müjdeliyor. Sözde doğrulukla ilgili Saf suresi 2. Ayetinde Yüce Rabbimiz "Ey Müminler yapmayacağınız şeyleri niçin söylersiniz" buyurmakta ve bir cümlede hayatımıza doğru ve dürüstçe yön vermemizi emretmiş olmaktadır. Ahzab suresi 70-71. Ayetlerinde Yüce Rabbimiz "Ey iman edenler! Allah'tan sakının ve doğru söz söyleyin. Böyle davranırsanız, Allah işlerinizi düzeltir ve günahlarınızı bağışlar. Kim Allah ve Resulüne itaat ederse, büyük bir kurtuluşa ermiş olur." Yine Furkan suresi 72. Ayetinde Yüce Rabbimiz, "Onlar yalana şahitlik etmeye, faydasız boş bir şeyle karşılaştıkları zaman, vakar ve hoşgörü ile geçip gidenlerdir." Yalan insanları birbirine düşürerek toplumdaki ahengi bozmaya sebep olduğu için çok çirkin bir fiil olarak kabul edilmiş ve dinimizce haram kılınmıştır. Dünya ve ahiret huzur,

mutluluk ve kurtuluşun doğru söylemekten geçtiği belirtilmiş olmaktadır. Güzel bir atasözümüz, “Yalancının umu yatsıya kadar yanar” demekle ne büyük bir uyarı ilkesi koymuşlardır. Yalan sahibini utandırır, rezil kepaze eder. Toplumda böyle bir insan olmak ne acı ve kötü bir durumdur. En güzeli kişinin kendine ve herkese karşı doğru ve dürüst olmasıdır.

İclal Acar: Peygamberimizin Muhammedü'l-Emin (Güvenilir Muhammed) unvanını almasıyla dürüstlük arasındaki ilişkiyi nasıl yorumlarsınız. Peygamberimiz bu konuda bizlere hangi tavsiyelerde bulunmaktadır.

Yüce Peygamberimiz Hazreti Muhammed (sav) doğduğu günden itibaren Peygamberlik görevi verilen kırk yaşına gelinceye kadar olan sürede hayatının her safhasında müstesna bir insan olduğuna herkes şahitlik etmiştir. Gençlik döneminde Cahiliye dönemine has kötülüklerden uzak kalmayı başarmıştır. Kendisine Peygamberlik görevi verildiğinde bunu Mekkelilere izah edebilmek için önce insanları Safa tepesinde toplar ve onlara: “Size şu dağın arkasında bize saldırmak üzere olan bir düşman ordusu var dersem bana inanır mısınız?” dediğinde her birisi: “Evet inanırız, çünkü sen bugüne kadar bize yalan söylemedin.” dediler. Bunun üzerine tebliğini yapmaya başlar. Burada biz Peygamberimizin çocukluğu ve gençliği döneminde kırk yaşına gelinceye kadar topluma nasıl güvenilir ve itimat edilir bir iz bıraktığını görmekteyiz.

Bu konuda bahsedeceğimiz çok örnekler vardır. Bir taneden daha bahsedebiliriz. İslamiyetten önce her yıl Mekke’de Kabe’nin örtüsü değişir ve Hacerü’l-esved taşı yerinden alınır. Böyle bir günde Hacerü’l-esved taşı yerini koymaya sıra gelince Mekke’nin ileri gelen kabile liderleri tartışma yaşamış ve iş kan dökmeye kadar gelmişti. Burada çözümü bir başkasının hakemliğine başvurma kararı

Sakarya İl Milli Eğitim Müdürlüğü Din Öğretimi Birimi
Söyleşi

aldılar. Buraya ilk gelen kişinin kararına herkesin uyacağı sözünü verdiler. İlk gelen Peygamberimiz Hazreti Muhammed (sav) oldu. Oradakiler Peygamberimiz Hazreti Muhammed (sav)’in hakem olacağını öğrenince “Yaşasın, işte bu gelen Emin’dir, onun vereceği hükme razıyız, çünkü o adaletle hükmeder, o güvenilir Muhammed’dir” dediler. Durumu öğrenince mübarek cübbesini çıkardı oradaki liderlerin her birinin bir köşesinden tutup kaldırmalarını istedi. Kendisi de mübarek elleriyle Hacerü’l-esved taşı yerini yerleştirdi. Böylece tüm liderler bu işe ortak olmuşlar ve belki de olabilecek büyük kavga ve cinayetler önlenmiş oldu. İşte güvenilir, emin, herkesin saygı duyduğu bir insan olmanın örnekleri bunlar.

“El-Emin” sıfatını özellikle ticari faaliyetleri sırasındaki ilkeli, adaletli, sabırlı, almaya değil vermeye odaklı erdemli yapısı ile elde etmiştir.

Özetle Peygamberimiz Hazreti Muhammed (sav) ilk gençlik yıllarından itibaren, geçimini sağlamak için durmadan çalışan; içki, kumar, gece hayatı gibi her asırda yanlış telakki edilen alışkanlıklardan uzak duran, düşünen, içine doğduğu yapının kültürel normlarını ya da dinî unsurlarını sorgulayan, körü körüne taklit etmekten kaçınan, aklının ve vicdanı-

nın reddettiği tatbikatlardan uzak duran idealist, iradeli, güçlü ve erdemli bir insan olmuş ve tüm zamanlara “insanlık” dersi vermiştir.

Beyan Hallak: Çağın en yaygın iletişim araçlarından biri de malumunuz sosyal medyadır. İnsanlar bu mecralarda paylaşım yaparken çok mutlu ve huzurlu görünmektedirler. Halbuki göründüklerinin aksine içten içe bir mutsuzluk ve huzursuzluk hakimdir. Bu durumu doğruluk, dürüstlük ve yalan açısından nasıl değerlendirirsiniz?

Maalesef zamanımızın çok sayıda insan hastalık düzeyinde meşgul eden bir ortam. Tabii Müslüman insan her yerde olduğu gibi bu alanı da kullanarak iletişim sağlıyorsa doğruluk dürüstlük ve yalan söylememe hassasiyetlerini burada da sağlamalıdır. Nitekim duyduğumuz, şahit olduğumuz bir çok olumsuzluklar olmaktadır. Mesela kendini farklı tanıtip canlı görüşmelerde farklı olduğu için düşülen olumsuz psikolojik durumlar, kavgalar, cinayetler yaşanmaktadır. Aslında internet ve sosyal medya kullanımı konusunda özellikle gençlerimizin oldukça bilinçli olması çok önemlidir. Çünkü bu platformların kurucuları ve yöneticileri bu mecra ile gençleri çeşitli tuzaklara çekerek kendi menfaatlerine çıkar sağlamayı amaç edinmişlerdir. Bu durumu çeşitli reklamlar, videolar, yarışmalar, kolay para kazanma oyunları vb. ile sisteme aldıktan sonra kendilerine bağımlı yapıyorlar. Uzmanlarımız sürekli bu olumsuz alanları eğitimler ve çeşitli sunumlarla bilgi vermektedirler. Gençlerimiz başta olmak üzere hepimiz bu uyarıları dikkate almalıyız. Çünkü bağımlı olduktan sonra içinden çıkılmaz durumlara gelindiğinde psikolojik bozukluklar başlar, sağlık elden gitmeye başlar, ilaç kullanmalar ve Allah korusun intiharlara kadar gider. Şunu artık hepimiz biliyoruz; internet çağımızda kaçamayacağımız bir iletişim ve iş ortamıdır. Bu durumda bizim yapacağı-

Sakarya İl Milli Eğitim Müdürlüğü Din Öğretimi Birimi ziyaretinden

mız bu ortamı en doğru bir şekilde kullanmak ve imkanlarından istifade etmektir. Anne babalarımız bu anlamda öğrenci olan çocuklarına derslerine ve eğitimlerine katkı sağlamak amaçlı evlerine ve hatta çocuklarının odalarına kadar sistemi kurarak çocuğunun bilgili ve başarılı olması için ekonomik seferberlik yapmaktadırlar. Bu durumda çocuğun bu ortamı doğru ve amacına uygun kullanması şarttır. Bu da kişinin doğruluk ve dürüstlüğüne ne kadar önemli birer erdem olduğunu bilmesinden geçmektedir. Anne veya babası çocuğuna nasıl gidiyor? derslerine çalışıyor musun? projeleri yazıyor musun? diye sorduğunda, gönül huzuruyla evet diyebilmelidir. Bu interaktif durumda kişi kendi vicdanıyla başbaşadır. Başka sitelere girip vakit geçirip oyunlar oynadığı halde pekala derslerime çalışıyorum diyebilir. İşte bu ne büyük bir yalandır. Bir yalan söylemeye başlanıldığında artık devam eder ve alışkanlık kazanır. Kişilik ve kimlik erimeye bozulmaya başlar. Güven ve itibar kaybı başlar ve devam eder. Bu durum aslında bu kişiyi huzursuz eder, sıkılmaya başlar. Bir, iki derken bir gün büyüklerinin bu yalanın farkına varıp bunun hesabını soracakları fikri aklından çıkmaz olur. Yine de birkaç yalan ile başlamışsa bile hemen pişmanlığını dile getirip ailesinden özür dileyip doğru ve dürüst bir ki-

şi olmaya başlayabilir. Hani atalarımız, zararın neresinden dönersen kârdır, dedikleri gibi.

İclal Acar: Son olarak biz öğrencilere bu konuda hangi tavsiyelerde bulunursunuz?

İnsanoğlu yaşam sürecinde doğruluk, dürüstlük ve yalan söylememe erdemlerini öğrenip yaşamaya ilk önce doğup büyüdüğü evinde anne babasının yanında büyürken, eğitim yaşı geldiğinde okula gittiğinde eğitim hayatı boyunca okullarında öğretmenleri ile gelişim sürecini yürütürken başlayarak geliştirir ve bu vasıflara sahip bir birey olarak toplumsal yaşamda yerini alır. Hemen şu soru akla gelir. Neden insanoğlundan bazıları yalancı, dolandırıcı veya güvenilmeyen insan olurlar? Bence bu durum ailemizde ve okullarımızda büyüklerimizden öğrendiğimiz doğru yaşam becerilerini, geçici menfaatlara dayalı ucuz ve kolay para veya ortam kazanma merakı unutturarak öne geçiyor ve insan aldanmış oluyor. Yukarıda da dediğim gibi bu olumsuz davranışlar, eylem ve söylemler bir defa başladı mı maalesef devamı geliyor ve alışkanlık oluşuyor. İşte insan özellikle gençlerimiz bu türlü olumsuz insanı toplumda küçük düşüren, suç teşkil eden durumlarda kanun önünde

ceza ile karşılaşma hallerine düşmeden sözlerinin ve davranışlarının sonucunu iyice hesap etmelidir. Her tarafımızda güvenlik kamerasının olduğunu bildiğimiz gibi bizi yaratan Rabbimizin bizi her daim kontrol ettiğini iyi ve kötü ne yapıyorsak kayıt altına aldığını dünya hayatındayken pişmanlıklarımızı yani tevbe ederek yanlışlarımızdan vazgeçtiğimizi ve affedilecek suçlarımızı bağışlayacağını, aksi takdirde Ahiret aleminde her insanın yapıklarının hesabını vereceğini bilmemiz ve bu bilinci yaşantımıza yansıtmamız gerekli ve önemlidir. Aslında insanı erdemli davranışlara sevk eden en önemli kazanım budur. Nasıl aracıyla yoldayken kırmızı ışıkta durması gerektiğinde, kamera var geçersen bunun cezası arkamdan gelir ve mağduriyet yaşarım diyerek kurallara uyarak daha kontrollü ve güven içinde olduğunu hesap ediyorsa insanoğlu, inancıyla, imanıyla, vicdanıyla baş başa kalarak kendini kontrol atına alır ve yalan söylemeyen, doğru, dürüst, şahsiyetli ve erdemli bir kişi olarak toplumda daima güven duyulan, hürmet ve saygı gören, fikirlerine itibar edilen bir fert olarak bilinir. Bu da paha biçilmez bir onurdur.

Değerli katkılarınız ve bizi ağırladığınız için çok teşekkür ederiz.

Dürüstlük

Arkadaşlıklar ve aile insanlığın gereği,
Vardır bunu sürdürebilmenin temeli.
Değer, saygı görmek insanlığın ihtiyacı,
Vardır bunu devam ettirebilmenin ilacı.

Dürüstlüğün ışığı, aydınlatır karanlık olan yolu,
Görülmeyen bilinmeyen olan o yolculuğu.
Gün gelir zorda kalırsın bir ara,
Unutma asla yanlış yola sapma.

Yürekten gelen dürüstlük gerçektir,
Bir erdem, kazanılması zor olan şereftir.
Güven kazanmanın tek yolu,
Bilmektir içindeki gücü.

İnsanın en değerli sermayesi dürüstlük,
Kendine tanımaz hiç zorluk.
İstedigine ulaşmak için,
İnsana düşen sorumluluk.

ZEYNEP GÜLCE UZUN
10-C 832

YÜREKTEN GELEN DÜRÜSTLÜK GERÇEKTİR,
BİR ERDEM, KAZANILMASI ZOR OLAN ŞEREFTİR.

Dürüstlük Bu

Herkes konuşur:

Eğri, doğru, yalan, gerçek, güzel, çirkin.

Peki, ben hangisiydim?

Ben ne kadar kendime dürüsttüm?

Herkes nasıl olması gerektiğini söylüyor:

Hayallerin, gerçeklerin.

Peki, ben hangisiydim?

Hangisi doğrudu ki söylenenlerin?

İnsanlar konuşur:

Ağzı olan, dili olan, kalbi atan.

Peki, hangisi kalbiyle konuştu?

Hangisi gerçekleri açığa vurdu ki?

İnsanlar konuşur:

Ağzı olan, dili olan, kalbi atan.

Peki, hangisi daha cesurdu?

Yalan mı? Gerçek mi?

Herkes bakar dünyaya:

Göz bu, görür. İsteyen kendi gözüyle,

İsteyen tüm acımasız gerçekleri gören gözlerle.

Hayat acımasız; hakikatler can yakar.

Dürüstlük bu:

Doğru olan, gerçek olan,

Ruhun olan, cesur olan.

Nasıl tek bir kelimeyle gerçek olabilir?

Herkes yaşar bu hayatı:

Menfaat, çıkar, sahte duygular.

Hepsi birer sahte yaşanmışlıklar.

İnsanoğludur bu, sen gerçek ol.

Dünya hep karanlık.

Herkes yalan.

Işık sensin; karanlıkta kaybolma.

Bırak onlar sahte olsun, sen gerçek olansın.

ZEYNEP SEMİZ

10-C 220

İNSANLAR KONUŞUR:
AĞZI OLAN, DİLİ OLAN, KALBİ ATAN.
PEKİ, HANGİSİ KALBİYLE KONUŞTU?

Dürüstlük

AYŞENAZ TÜRE

10-A 1240

Dürüstlük nedir?

Dürüstlük T.D.K sözlüğünde “doğruluk” olarak, diğer sözlüklerde ise “özü sözü bir olma”, “olanı olduğu gibi yansıtma”, “gerçeği saklamama”, “bildiğinden, inandığından ve olduğundan başka türlü görünmeye veya göstermeye çalışmama” olarak tanımlanır. Eski Türkçedeki karşılığı samimiyettir.

Dürüstlük pahalı bir mülktür, her insanda bulunmaz. (Hz. Ömer)

Dürüstlük, bana göre ise bir insanın kendi yaşamı ve toplum yaşamı için erdemli bir şekilde gerçekleri çarpıtmadan inançlı bir şekilde yaşaması demektir. Dürüst insanlar sahici, insanlara ve zamana değer veren, mütevazı ve özür dileyenlerdir. Bu da dürüstlüğün güven, empati, adalet vb. gibi kavramların temelini oluşturmasını sağlar. Bu kavramlar biz insanlara dürüstlüğün öneminden bahseder. Dürüstlüğün önemi hem bireysel hem de toplumsal düzeyde kendini gösterir. Yani dürüstlük, insanın kendisine ve başkalarına karşı duyduğu en güzel sorumluluklardan biridir.

Bireysel Açıdan Dürüstlük: Dürüst olmak ve her zaman doğruları söylemek, bireylere birçok olumlu kazanç sağlar. Öncelikle, dürüstlük ilk paragrafta bahsettiğim gibi güven inşa eder. İnsan karşısındakine daha fazla inanır ve kendisini dürüst insana karşı daha rahat hisseder. Aralarında destek ve dayanışma kavramları açık bir şekilde görünür hale gelir. Dürüstlük, ayrıca bireyin kendine saygısını artırır. Kendi erdemlerine sahip çıkmak kişiye huzur ve vicdan rahatlığı verir. Bireyin başkaları tarafından takdir edilmesine de yol açar ve bu sayede saygınlığı daha da artar. Sosyal çevresine karşı olumlu bir imaja sahip olur. Dürüst iletişim, problemleri ortaya çıkmadan önce tespit etmeye yardımcı olur ve çözüm bulmayı hızlandırır. Doğruları söylemek iletişimi kolaylaştırır, etkili bir şekilde anlaşılmayı da sağlar. Dürüstlük ahlaki değerlerinde iyi bir şekilde kişide oluşmasını sağlar. Kişi yalandan kaçınır kendi karakterini önemli bir alanda inşa eder. Diğerlerine karşı dürüst olmadan, kendine karşı dürüst ol. (William Shakespeare)

Dürüstlüğün kişisel olduğu kadar toplumsal ve sosyal yaşantıyı da etkilediğini söylemiştik.

Toplumsal Açıdan Dürüstlük: Bireysel dürüstlük ile paralel giden bir konu başlığıdır. Öncelikle Dürüstlük, toplumda güvenin oluşmasına yardımcı olur. Dürüst insanlar, iş hayatında, politikada ortaklar haline gelirler. Güven duygusu toplumsal işbirliğini artırır ve toplumun daha sağlıklı bir şekilde işlemesini sağlar. Dürüst insanlar her zaman doğruyu seçerler ve bu da toplumda adalet duygusunun gelişmesini sağlayan bir faktördür. Bu sayede toplum içinde haksızlık gibi olumsuz davranışlar görünemeyecek hale gelir, mağduriyet ortalaması azalır ve insanlık ahlaki boyutunu önemli bir seviyeye çıkarır.

Eskiden bu yana dürüstlük bir çok eserde işlenmiş ve önemi vurgulanmıştır. Aşağıda eski kültürümüzden kalma bir dürüstlük eseri verilmiştir.

Dağ başında koyunlarını otlatan bir çoban, birkaç defa köylülere “Yetişin! Kurtlar, koyunlara saldırdı ve onları parçaladı” diye seslenmiş. Köylüler, onun yanına vardıklarında: Çoban “Kahkaha atarak, ben şaka ettim.” diyerek, köylüleri geri çevirmişti. Bir defasında gerçekten kurtlar, koyun sürüsüne saldırdılar, çoban ise; eskisi gibi bağırды ve köylülerden yardım istedi. Fakat köylüler, ona güvenmedikleri ve inanmadıkları için kimse onun yardımına koşmadı. Sonra köylüler, kurtların hem bazı koyunları, hem de çobanı parçaladıklarını öğrendiler. İşte bu çoban doğru konuşmadığı için hem köylülerin malını, hem de kendi canını yalanının bedeli olarak ödedi.”

Eğri bakandan, doğru iş beklenmez. (Atasözü)
Kısacası dürüstlük yaşamda vazgeçilmez bir değerdir. Dürüstlük kişinin sadece başkalarına karşı değil, aynı zamanda kendisine de karşı bir erdemdir.

Elimizde olan bu erdeme sıkıca sarılıp bırakmamalıyız ki insanlık bağlarımız ve kendimize ait olan bağlarımız kopmasın, yozlaşmasın.

Bu yazı sadece bir fikir paylaşımıdır umarım okuduğunuzda size yeni pencereler açmıştır. Teşekkürler...

KAYNAKÇA:

<https://www.kisa.link/qSaFk>

<https://www.kisa.link/UKhOf>

<https://www.kisa.link/zYopq>

<https://www.kisa.link/jZrSz>

<https://www.kisa.link/sefLT>

<https://www.kisa.link/ZUMke>

**DÜRÜSTLÜK PAHALI BİR
MÜLKÜTÜR, HER İNSANDA
BULUNMAZ. (HZ. ÖMER)**

Dürüstlük

MUSTAFA EMİR ÖĞÜTLÜ

10-C 740

Anlamı

"Dürüstlük" kelimesi, Türkçede "doğru" ve "üst" kelimelerinin birleşiminden türetilmiştir. "Doğru" kelimesi, gerçeğe uygun olan, yalan söylemeyen anlamına gelirken "üst" kelimesi ise bir şeyin en iyi, en yüksek derecesini ifade eder. Bu bağlamda "dürüstlük" kelimesi; doğru olma, gerçeğe uygun davranma ve yalan söylememe anlamına gelir. Dürüstlük, kişinin iç dünyasında ve dış dünyasında tutarlı ve samimi olmasını ifade eder.

Peygamberlerden Örnekler

Dürüstlüğün anlamını tanımladığımıza göre peygamberlerden buna örnek verebiliriz.

İlk önce Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (s.a.v.)'den başlayalım. Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (sav), peygamberlik görevine başlamadan önce Mekke'de "El-Emin" (Güvenilir) lakabıyla anılmıştır. Bu lakap, onun dürüstlüğü ve güvenilirliği ile halk arasında ne kadar saygı gördüğünü gösterir. Ticaretle uğraşan Hz. Muhammed, her zaman doğru tartı kullanır ve müşterilerine dürüst davranırdı. Bu

nedenle, insanlar ona güven duyar ve mallarını emanet ederlerdi. Hz. Muhammed'in (sav) dürüstlüğü onun ticaret hayatında da başarılı olmasını sağlamıştır.

Hız. Muhammed'in (sav) dürüstlüğü peygamberlik döneminde de devam etmiştir. O, Allah'ın elçisi olarak insanlara doğruyu söylemek ve onları doğru yola yönlendirmekle görevlendirilmiştir. Her zaman Allah'ın emirlerine sadık kalmış ve insanlara dürüst davranmıştır. Onun dürüstlüğü İslam'ın yayılmasında ve kabul edilmesinde önemli bir rol oynamıştır.

Bir örnek olarak, Mekke'de Kâbe'nin onarımı sırasında Hacerü'l-Esved taşının yerine konulması konusunda çıkan anlaşmazlıkta Hz. Muhammed'in (sav) hakem olarak seçilmesi, onun dürüstlüğüne ve güvenilirliğine duyulan itimadın bir göstergesidir. Hz. Muhammed, bu anlaşmazlığı adil bir şekilde çözmüş ve herkesin takdirini kazanmıştır.

Ebû Hüreyre (r.a.) anlatıyor: Allah Resûlü (sav) Medine pazarında dolaşırken bir buğday yığını-

nın yanına geldi. Elini yığının içine daldırınca parmakları ıslandı. Satıcıya, “Bu da nedir buğday sahibi?” diye sordu. O da, “Üzerine yağmur yağmıştı ey Allah’ın Resûlü!” dedi. Bunun üzerine Peygamber şöyle buyurdu: “Öyleyse insanların görmeleri için ıslak olan kısmı üste koyman gerekmez miydi? Kim aldatırsa benden değildir.” (Müslim, İman, 164) Ebû Amr (r.a.), yahut Ebû Amre Süfyân b. Abdillâh’tan (r.a.) rivayet edildiğine göre O şöyle demiştir:

“Ya Resûlallah, Müslümanlığa dair bana bir söz söyle ki, o konuda sizden başka hiç kimseye bir şey sorma ihtiyacı hissetmeyeyim” dedim. Bunun üzerine Peygamber şöyle buyurdu: “Allah’a inandım de, sonra da dosdoğru ol.” (Müslim, İman, 6) Bu hadislere göre Peygamber Efendimiz ve İslam dini, dürüstlüğün ve dosdoğru olmanın ne kadar önemli olduğunu bizlere göstermiştir.

H. İbrahim

H. İbrahim, putperest bir toplumda doğup büyüdü. Babası ve toplumunun büyük bir kısmı putlara tapıyordu. Ancak H. İbrahim, putlara tapmanın yanlış olduğunu açıkça ifade etti ve bu konuda dürüst davrandı. Babası ve toplumunun baskılarına rağmen inancından ve dürüstlüğünden ödün vermedi. Onun dürüstlüğü, Allah’a olan bağlılığını ve sadakatini göstermiştir. Onun dürüstlüğü putları kırma olayında da kendini göstermiştir. Bir gün, H. İbrahim, putperestlerin tapıldığı putları kırarak büyük bir putun boynuna baltayı astı. Halk, putların kırıldığını görünce H. İbrahim’i suçladı. H. İbrahim, dürüstlüğünden ödün vermeden, "Bu işi büyük put yapmış olabilir, ona sorun" diyerek halkın putlara olan inancını sorgulamalarını sağladı. Bu olay, H. İbrahim’in dürüstlüğü ve Allah’a olan bağlılığının bir yansımasıdır.

H. İbrahim’in dürüstlüğü, Nemrut ile olan mücadelesinde de kendini gösterdi. Nemrut, kendisini tanrı ilan etmiş ve halkın ona tapmasını istemişti. H. İbrahim, Nemrut’un bu iddiasına karşı

dürüstçe Allah’ın tek ve gerçek ilah olduğunu savundu. Nemrut, H. İbrahim’i ateşe atarak cezalandırmak istedi ancak Allah’ın mucizesiyle H. İbrahim ateşten sağ salim çıktı. Bu olay, H. İbrahim’in dürüstlüğü ve Allah’a olan bağlılığının bir göstergesidir.

Oğlu İsmail ile olan imtihanında da kendini gösterdi. Allah, H. İbrahim’e oğlu İsmail’i kurban etmesini emretti. H. İbrahim bu emri dürüstlikle kabul etti ve Allah’a olan bağlılığını gösterdi. Oğlu İsmail de babasının dürüstlüğüne ve Allah’a olan bağlılığına güvenerek bu emri kabul etti. Ancak Allah, H. İbrahim’in sadakatini ve dürüstlüğüne sınamak için bu emri vermişti ve son anda İsmail’in yerine bir koç gönderdi.

H. Musa

H. Musa, Mısır’da Firavun’un sarayında büyüdü. Firavun’un karısı tarafından evlat edinilen H. Musa, sarayda dürüstlüğü ve adaleti ile dikkat çekti. Bir gün, Mısırlı birinin bir İsrailoğlunu dövdüğünü gördü ve müdahale ederek Mısırlıyı öldürdü. Bu olay, H. Musa’nın adalet duygusunu ve dürüstlüğüne gösterir. Ancak, bu olayın ardından Mısır’dan kaçmak zorunda kaldı ve Medyen’e sığındı. Daha sonra H. Musa, Medyen’de bir kuyunun başında iki kız kardeşe yardım etmiştir. Ardından kız kardeşler, H. Musa’nın dürüstlüğüne ve yardımseverliğini babalarına anlattılar. Bu olay, H. Musa’nın Medyen’de kalmasına ve Şuayb Peygamber’in kızıyla evlenmesine vesile oldu. H. Musa, Medyen’de dürüstlüğü ve çalışkanlığı ile tanındı ve Şuayb Peygamber’in güvenini kazandı.

H. Musa, Medyen’de geçirdiği yılların ardından Allah’ın emriyle Mısır’a geri döndü. Allah, H. Musa’ya Firavun’a giderek İsrailoğullarını serbest bırakmasını söylemesini emretti. H. Musa, Allah’ın emrine sadık kalarak Firavun’a gitti ve dürüstçe Allah’ın mesajını ilette. Firavunun inatçılığına rağmen H. Musa dürüstlüğünden ödün vermedi ve Allah’ın emirlerini yerine getirdi. Allah’ın yardımıyla İsrailo-

ğullarını Mısır'dan çıkardı ve Kızıldeniz'i geçerek onları özgürlüğe kavuşturdu. Bu süreçte Hz. Musa'nın dürüstlüğü ve liderliği İsrailoğullarının güvenini kazandı. Hz. Musa, Allah'ın emirlerine sadık kalarak dürüstçe halkını yönlendirdi ve onlara rehberlik etti.

Sina Dağı'nda Allah'tan On Emir'i aldı. Bu emirler, dürüstlük ve adaletin temel taşlarını oluşturmuştur. Hz. Musa, bu emirleri İsrailoğullarına ileterek dürüstlüğün ve adaletin önemini vurguladı. Onun dürüstlüğü insanlık için önemli bir rehberdir ve bu erdem, onun hayatında ve öğretilerinde merkezi bir yer tutar.

Günümüzde Dürüstlük

Günümüzde dürüstlük, bireylerin ve toplumların sağlıklı ve adil bir şekilde var olabilmesi için vazgeçilmez bir erdemdir. Dürüstlük, güvenin temelidir. İnsanlar, birbirlerine ve kurumlara güvendiklerinde toplumsal bağlar güçlenir ve iş birliği artar. Dürüstlük, adaletin sağlanmasında da kritik bir rol oynar. Adil bir toplum, dürüst bireylerin katkılarıyla mümkün olur. Dürüstlük, yolsuzluk ve haksızlıkların önlenmesinde de etkilidir. Dürüst bireyler haksızlıklarla mücadele eder ve toplumsal düzenin korunmasına katkıda bulunurlar.

Modern dünyada dürüstlük, çeşitli zorluklarla karşı karşıyadır. Teknolojinin ve iletişimin hızla gelişmesi, bilgi kirliliği ve yanlış bilgilendirme gibi sorunları beraberinde getirmiştir. Sosyal medya ve dijital platformlar, dürüstlüğün sınındığı alanlar haline gelmiştir. Bu platformlarda yalan haberler ve yanlış bilgiler hızla yayılabilir ve insanların güvenini sarsabilir. Ayrıca iş dünyasında ve siyasette dürüstlük, rekabet ve çıkar çatışmaları nedeniyle zaman zaman zorlanabilir. Bu zorluklar dürüstlüğün korunması ve teşvik edilmesi gerektiğini göstermektedir.

Sonuç

Dürüstlük, bireylerin ve toplumların sağlıklı ve adil bir şekilde var olabilmesi için vazgeçilmez bir erdemdir. Dürüstlük; güvenin, adaletin ve toplumsal

düzenin temelidir. Ancak modern dünyada dürüstlük, çeşitli zorluklarla karşı karşıyadır. Bu zorluklarla başa çıkmak ve dürüstlüğü teşvik etmek için eğitim, şeffaflık, etik kurallar, rol modeller ve teknoloji gibi çeşitli yollar kullanılabilir. Dürüstlük, insanlığın temel taşıdır ve bu erdemi yaşatmak daha iyi bir dünya için atılacak en önemli adımlardan biridir.

Bu yazıda günümüzde dürüstlüğün önemini, karşılaşılan zorlukları ve dürüstlüğü teşvik etmenin yollarını ele aldık. Okuduğunuz için teşekkür ederim.

KAYNAKÇA:

Diyanet İşleri Başkanlığı

<http://yayin.diyaret.gov.tr> › makale: "İNSANIN ÖZÜNÜN SÖZÜNÜN DOSDOĞRU OLMASI ..."

<https://gundemgazetesi.com> › ...

[https://www.google.com/url?](https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://www.eokultv.com/hz-muhammed-s-a-v-durustlugu-ve-guvenilir-kisiligi/28605&ved=2ahUKEwj93-aS47iKAXWLSfEDHUC0Ht0QFnoECCcQAQ&sqi=2&usg=AOvVaw30cLDUhJKsdZla8Ky8iXRg)

[sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://www.eokultv.com/hz-muhammed-s-a-v-durustlugu-ve-guvenilir-](https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://www.eokultv.com/hz-muhammed-s-a-v-durustlugu-ve-guvenilir-kisiligi/28605&ved=2ahUKEwj93-aS47iKAXWLSfEDHUC0Ht0QFnoECCcQAQ&sqi=2&usg=AOvVaw30cLDUhJKsdZla8Ky8iXRg)

[kisiligi/28605&ved=2ahUKEwj93-](https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://www.eokultv.com/hz-muhammed-s-a-v-durustlugu-ve-guvenilir-kisiligi/28605&ved=2ahUKEwj93-aS47iKAXWLSfEDHUC0Ht0QFnoECCcQAQ&sqi=2&usg=AOvVaw30cLDUhJKsdZla8Ky8iXRg)

[aS47iKAXWLSfEDHUC0Ht0QFnoECCcQAQ&sqi=2&usg=AOvVaw30cLDUhJKsdZla8Ky8iXRg](https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://www.eokultv.com/hz-muhammed-s-a-v-durustlugu-ve-guvenilir-kisiligi/28605&ved=2ahUKEwj93-aS47iKAXWLSfEDHUC0Ht0QFnoECCcQAQ&sqi=2&usg=AOvVaw30cLDUhJKsdZla8Ky8iXRg)

DergiPark: <https://dergipark.org.tr> › art...PDF

[https://www.google.com/url?](https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://www.yeniasya.com.tr/fuat-turker/dogruluk-musa-nin-asasi-gibidir_209554&ved=2ahUKEwjao7yp47iKAXWOcvEDHURhCRAQFnoECBIQAQ&usg=AOvVaw0GCHzQ3MTI2L9gbK7T3M-k)

[sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://www.yeniasya.com.tr/fuat-turker/dogruluk-musa-nin-asasi-](https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://www.yeniasya.com.tr/fuat-turker/dogruluk-musa-nin-asasi-gibidir_209554&ved=2ahUKEwjao7yp47iKAXWOcvEDHURhCRAQFnoECBIQAQ&usg=AOvVaw0GCHzQ3MTI2L9gbK7T3M-k)

[gibidir_209554&ved=2ahUKEwjao7yp47iKAXWOcvEDHURhCRAQFnoECBIQAQ&usg=AOvVaw0GCHzQ3MTI2L9gbK7T3M-k](https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://www.yeniasya.com.tr/fuat-turker/dogruluk-musa-nin-asasi-gibidir_209554&ved=2ahUKEwjao7yp47iKAXWOcvEDHURhCRAQFnoECBIQAQ&usg=AOvVaw0GCHzQ3MTI2L9gbK7T3M-k)

<https://www.usid.org.tr/62/her-zaman-ve-her-sartta-%E2%80%9Cdurustluk%E2%80%9D>

[https://www.google.com/url?](https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://tdk.gov.tr/wp-content/uploads/2020/06/%25C4%25B0smet-Emre-_d_-D%25C3%25BCr%25C3%25BCstl%25C3%25BCk-_5.pdf&ved=2ahUKEwiNnM7947iKAXX3RfEDHRsSCnAQFnoECBYQAQ&usg=AOvVaw17028SP_TdQbZlqRDxWdyW)

[sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://tdk.gov.tr/wp-](https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://tdk.gov.tr/wp-content/uploads/2020/06/%25C4%25B0smet-Emre-_d_-D%25C3%25BCr%25C3%25BCstl%25C3%25BCk-_5.pdf&ved=2ahUKEwiNnM7947iKAXX3RfEDHRsSCnAQFnoECBYQAQ&usg=AOvVaw17028SP_TdQbZlqRDxWdyW)

[content/uploads/2020/06/%25C4%25B0smet-Emre-_d_-D%25C3%25BCr%25C3%25BCstl%25C3%25BCk-_5.pdf&ved=2ahUKEwiNnM7947iKAXX3RfEDHRsSCnAQFnoECBYQAQ&usg=AOvVaw17028SP_TdQbZlqRDxWdyW](https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://tdk.gov.tr/wp-content/uploads/2020/06/%25C4%25B0smet-Emre-_d_-D%25C3%25BCr%25C3%25BCstl%25C3%25BCk-_5.pdf&ved=2ahUKEwiNnM7947iKAXX3RfEDHRsSCnAQFnoECBYQAQ&usg=AOvVaw17028SP_TdQbZlqRDxWdyW)

[_5.pdf&ved=2ahUKEwiNnM7947iKAXX3RfEDHRsSCnAQFnoECBYQAQ&usg=AOvVaw17028SP_TdQbZlqRDxWdyW](https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://tdk.gov.tr/wp-content/uploads/2020/06/%25C4%25B0smet-Emre-_d_-D%25C3%25BCr%25C3%25BCstl%25C3%25BCk-_5.pdf&ved=2ahUKEwiNnM7947iKAXX3RfEDHRsSCnAQFnoECBYQAQ&usg=AOvVaw17028SP_TdQbZlqRDxWdyW)

İçimde Bir His Var

Gerçekleri saklamamı söyleyen,
Doğruları anlık tatmin için unutmamı dileyen,
Karşı koymam lazım, beyni ele geçiren bu seslere,
Yoksa beni de esir alır karanlığına.

Doğrular, gece parlayan bir yıldız,
Etrafı aydınlatıyor, güzelleştiriyor ama pek azı fark ediyor.
Çünkü hakikati söyleyendir, hayatta birinci.

Haklı olmak için, üstün olmak için,
Saklayamam artık doğruları.
Sesler sustu, ruhum konuştu.
Gerçekler ağzımdan bir bir döküldü.

İçimde bir his var,
Gölgelerin ardında saklananları,
Açığa çıkarmak için,
Yalanın kurduğu krallığı bozmak için.

Artık inanmam sahteliğe,
İnanırım gerçekliğe.
Söyleyeceğim doğruları,
Kalbimin önderliğinde.

İCLAL ACAR
10-C 1288

SESLER SUSTU, RUHUM KONUŞTU.
GERÇEKLER AĞZIMDAN BİR BİR
DÖKÜLDÜ.

Film Eleştirisi: Yalancı Yalancı

HASRET KÜÇÜKKAYA

10-C 728

1997, Universal yapım ve yönetmenliğini Tom Shadyce'nin yaptığı komedi filminde gelmiş geçmiş en komik, yetenekli ve usta oyuncu Jim Carry başrolde. Filmin konusuna gelecek olursak eğer konusu: Los Angeles'lı savunma avukatı Fletcher Reede'nin beş yaşındaki oğlu Max'in doğum günü partisine gitmek yerine her zaman yaptığı gibi yalan söyler. Max de sürekli yalan söyleyen babasının en azından bir gün boyunca yalan söylememesini diler ve bu dileği kabul olur. Bunun üzerine de Fletcher'in hayatı değişmeye başlar.

Film cana yakınlığı, sempatikliği ve komikliğiyle başından itibaren sizi içine çekiyor. Jim Carry'nin çılgın ve muazzam mimikleri ise filme ayrı bir boyut kazandırmakta. Ne kadar Jim Carry'e gülsek de arkada yatan gerçekler insanı derinden etkiliyor. Söylenen yalanların hayatı ne kadar kolaylaştırdığı zannedilse de elimizde sahip olduğumuz değerli şeyleri kaybettiği fark edildiğinde artık iş işten geçtiği komik bir üslupla anlatılmakta.

Filmin teması gereği öne attığı doğruluğun ve dürüstlüğün önemi içimizde tekrardan canlandırılı-

yor. Filmin bazı absürt, kendine has sahneleri filmi aşına olduğumuz diğer komedilerden ayırırken filmin akışı ve karakter tiplerleri ise bazı benzerlikler taşıyor. Ayrıca günümüzde bu filmi izleyenler olarak "90'lar" yapımı olması da bize ayrı bir nostalji havası hissettiriyor.

Yalancı vermek istediği mesajlarla, hissettirdiği duygularla izleyen herkesin kendisinden bir parça bulmasına olanak sağlıyor. Aynı zamanda adalet kavramının insanlar üzerinden farklı bir anlatımına da tanıklık ediyorsunuz. Bu nedenle filmi izlemenizi özellikle tavsiye ediyorum. Şimdiden iyi seyirler.

**FİLMİN TEMASI GEREĞİ ÖNE ATTĞI
DOĞRULUĞUN VE DÜRÜSTLÜĞÜN
ÖNEMİ İÇİMİZDE TEKRARDAN
CANLANDIRILIYOR.**

Dürüstlük Yolu

NİSA NUR KIZAR

10-C 743

Dürüstlük birçok insanın “dikkat ediyorum” sandığı bir kişilik özelliğidir. Lakin çoğu kez göz ardı edilir ve kimse önünden dahi geçmez. Çünkü dürüstlük her baba yiğidin yapabileceği bir şey değildir. İnsanın çoğunlukla kendinden vazgeçmesi, kendi uğruna savaşmaması gerekir. Bilakis Ademoğlu bu saydıklarımı yapmayı denemeye bile tenezzül etmiyor.

Bu konu şahsımca devir ilerledikçe daha çok geriledi. Yüzyıllar geçtikçe yalanda usta olma daha çok gelişti ve dürüstlük bir kenara atıldı. Çünkü şu zamanda herkes yalandan dolayı kendini daha üst seviyelere, daha çok mutlu oldukları konuma getirdiler. Bu durumların olmasında ben din eksikliğinde bir payı olduğunu düşünüyorum. İnsanlar gün geçtikçe dininden daha çok uzaklaştı ve bu da beraberinde daha çok yalan söylemeyi getirdi. Şimdi diyeceksiniz ki dine tamı tamına bağlı olanlar hiç mi yalan söylemiyor? Bu aslında insanın kendine olan öz saygısı doğrultusunda gerçekleşir. İnsan ne kadar ben dinime bağlıyım da dese kendi içinde yalan söyledikten sonra ve kendini kandırdıktan sonra

yaptığı ibadetler onu kurtarmaya yetmez. İnsanın önce kendisine bir saygısı olması lazım. Kendini kandırmamalı ki daha sonra etrafındaki insanları doğru şekilde yönlendirebilsin. İnsanın yalan söylemesinde nefsinin de varlığı büyüktür. Kişi belki de çoğu kez yalan söylemek istemez ama nefsine yenilir. Burada kendine hakim olmayı bilmeli ve yalandan uzak durmalıdır.

Dürüstlük insanlar arası etkileşimde de oldukça önemlidir. Kişilerin birbirine karşı olan ilişkilerinde, birbirine karşı olan güvenlerinde baş unsur olarak gelebilir. Buradaki dürüstlük tek taraflı değil karşılıklı olmalıdır. Sağlıklı bir ilişkinin en önemli yapı taşı budur. Birey karşıdakine dürüst davranmadığında söylediği söz küçücük bir şey bile olsa karşıdakinin ona karşı olan güvenini sarsabilir ve hatta aralarındaki samimiyeti bitirebilir. Bu nedenle dürüstlük insanlarla olan ilişkilerimizi güçlendirir ve bize olan güvenlerini pekiştirir.

Dürüstlük denince akla ilk gelen şeylerden biri de iş hayatıdır. İş hayatında insanın başarılı olması için ilk kural kişinin kendini “dürüst” olarak tanımlamasıdır.

Çünkü işveren de işte çalışanın da patronunun veya çalışanın dürüst olmasını bekler. İnsan çalışırken ne kadar dürüst olur ve ekmeğine haram para karıştırmazsa Allah da onu mükafatlandırır ve onun hanesini bereketlendirir. İşveren işçisinin hakkını yemeden, vaktini geciktirmeden vermeli işçi de buna karşılık ona verilen işi layıkıyla yapmalıdır.

İnsanlar arası dürüstlük toplumsal dürüstlüğü de beraberinde getirir. Toplumsal dürüstlük de o toplumda adaletin, eşitliğin olmasını sağlar. Doğruluğun olmadığı bir toplumda gereksiz yere tutuklanmalar, hak edilmeyen mertebeler, cinayetler sonuç olarak "hak yeme" meydana gelir. Bu olayları kimse istemez. Bu yüzden hangi işi yapıyor olursak olalım dürüst olmayı merkeze koymamız gereklidir.

Dürüstlük insanın kendi içinde de barışık olmasını sağlar. Bir kişi dürüst davrandığında, içsel çatışma yaşamaz ve vicdanı rahat olmuş olur. Bu da kişinin daha huzurlu olmasını ve yalandan daha çok uzaklaşmasını sağlar. Kişinin huzurlu olması hayat kalitesini ve yaşama zevkini arttır. Dolayısıyla, dürüstlük insanın kendi iç dünyası için de oldukça önemlidir. Sonuç olarak hayatımızın her alanında dürüstlüğü ilk kural olarak koymalı ve riyakarlıktan uzak kalmalıyız ki hem bu dünyada hem de öteki dünyada sevilen, güvenilir kişi olabilelim. Hayat denilen bu yolculukta, her daim ışık olan doğruluğu hayatımızın merkezine koymalı, dürüstlük terazimizden şaşmamalı ve yalandan uzak durmalıyız.

**HAYAT DENİLEN BU
YOLCULUKTA, HER DAİM IŞIK
OLAN DOĞRULUĞU
HAYATIMIZIN MERKEZİNE
KOYMALI, DÜRÜSTLÜK
TERAZİMİZDEN ŞAŞMAMALI VE
YALANDAN UZAK
DURMALIYIZ.**

Sporcu Öğrencilerle Söyleşi

SORU 1: Dürüstlük ile ilgili neler söyleyebilirsiniz?

SORU2: Sporda dürüstlük konusunda nelere dikkat ediyorsunuz, sporda dürüstlüğün önemine dair neler söyleyebilirsiniz?

Soru 3: Söz konusu dürüstlük olunca örnek aldığınız bir sporcu var mı? Varda bu kişi kim ve neden o?

Cevap 1: Dürüstlük önemli çünkü ben iyilerin ve doğrunun eninde sonunda kazanacağına inanıyorum. Hem vicdanen hem de başarı o an olmasa bile ilerde gelecektir.

Cevap 2: Elimden geldiğince doğruları söylemeye çalışıyorum o anki maçın anına heyecanına sinirliysem sinirime hakim olmaya çalışıyorum.

Cevap 3: Genelde dürüstlük denince Muslera aklıma geliyor. Yıllardır bu ülkede edebiyle futbol oynuyor bir de Semih Kaya aklıma geliyor. Bir Beşiktaş Galatasaray derbisinde hakem aut vermesine rağmen benden çıktı deyip hakemin yanlış kararını değiştirmişti.

TİMUÇİN EROL 11-B 1149

Cevap 1: Hayatımda dürüst olmanın önemini çevremdekilerin bana güvenmesinden en çok da ailemin dürüstlük konusunda bana güvenmesinden anlıyorum bu da iyi hissettiriyor.

Cevap 2: Sporda dürüstlük kazandırır, sonuç olarak bir emeğin karşılığını almak için herkes mücadele ediyor. Yalan söyleyip insanların hakkına girmeyi tercih etmiyorum ve dürüst olmaya dikkat ediyorum.

Cevap 3: Yaptığım voleybol sporunda çoğu oyuncu dürüst fakat tecrübe farkından ve tavırları hoşuma giden sporcu olarak Eda Erdem DüNDAR'ı örnek alıyorum.

BEYZANUR BAYRAKTAR 9-D 608

Cevap 1: Bence hayatta dürüstlük çok önemli hem hayatın akışı için hem de iyi biri olmak için.

Cevap 2: Bence sporda dürüstlük çok önemli çünkü eğer bir pozisyonda veya o anda yaptığın yanlış bir şeyi söylemezsen karşı tarafın hakkını yemiş olursun. Karşı taraf kazanacağı bir maçı kaybetmiş olur.

Cevap 3: Benim en sevdiğim ve dürüstlük deyince de akla gelen isim Eda Erdem DüNDAR. Çünkü hakemler yanlış bir karar verdiğinde Eda Erdem dürüst bir şekilde söylüyor yaptığını.

BUSE BAYRAKTAR 9-A 105

Cevap 1: Dürüstlük her şeyden önce gelir bence. Dürüst bir insan bir şeyleri başarmış insandır; çünkü dürüstlük o kadar da kolay bir iş değildir.

Cevap 2: Spordaki dürüstlüğe gelecek olursam mesela voleybol için normalde içerde ama hakem dışarıda gördüyse ve yanlış bir karar verdiyse karşı tarafın hakkına girmiş olunuyor. Bu yüzden bu konuda içerde olduğuna dair gördüğümüzü söylemeliyiz.

Cevap 3: Örnek aldığım bir sporcu yok.

YAĞIZ BAŞAR 11-D 698

Cevap 1: Dürüstlük hem birey hem de toplum için çok önemli bence. Beraberinde de bir sürü özelliği barındırıyor mesela en basitinden erdemli olmak gibi. Kişinin hayatını anlamlı kıldığını ve çevresinin onun kararlarına olan saygısını ve güvenini arttırdığını düşünüyorum.

Cevap 2: Spordaki dürüstlük adil bir oyunu gösterir ve hem oyuncular hem de izleyiciler için önem taşır. Bu yüzden her ne kadar sosyal hayatta olduğu kadar sporda da önemli bence. Sporda hakemlerin çok önemli olduğunu hatta oyun içerisinde oyuncudan çok hakemlerin dürüstlüğüne ihtiyaç olduğunu düşünüyorum.

Cevap 3: Eda Erdem Dünder'in sporda yaptığı dürüstlükleri çok kez görüyorum ve örnek alıyorum hem bir kaptan olarak hem de konuşmasıyla duruşuyla ve dürüstlüğüyle çok iyi bir örnek benim için.

SERPİL BALLI 11-B 879

Cevap 1: Dürüstlük aslında her şeyi doğrudan olduğu gibi söylemek değildir. Söylerken incitmemektir de. Her doğru her yerde olduğu gibi söylenmez. Dürüstlük peşinde güven, adalet, saygı ve erdemi de getirir. Günlük hayatta dürüst olmak bizim insanlarla iyi ilişkiler kurmamızı ve güvenilir olarak tanınmamızı sağlar. Bunun içindir ki hayatımızda önemli bir yere sahiptir.

Cevap 2: Sporda dürüstlük en önemli konulardan biridir. Çünkü herkes oynarken veya izlerken kendi hakkıyla kazandığı ve adaletli bir oyun ortaya konmasını ister. Çoğu zaman her maçta hakem hataları olur ama hatayı yapan oyuncunun da ben bunu yaptım diyerek dürüst olması gerekir. Her sporcu karşısındaki rakibi de düşünmelidir çünkü herkes oralar için, o maç için mücadele vermiştir, bir sürü fedakarlık yapmıştır ve hakkettiğini almak istiyordur. Bazı sporlarda dürüstlük ödüllendirilir voleybolda yeşil kart futbolda fair play ödülü gibi bunlar sporcuyla dürüstlüğe yönlendirmek için güzel bir ödüldür. Ben spor hayatımda olabildiğince dürüst olmaya çalışıyorum çünkü çoğu antrenör sporcularının önce ahlaklı, erdemli, saygılı ve dürüst bir insan olmasını ister benim antrenörümde bana her zaman ne olursa olsun hakkımla kazanmamı ve adaletli olmamı istedi bu yüzden ben bu konulara olabildiğince dikkat ediyorum.

Cevap 3: Dürüstlüğü ile tanıdığım bir sporcu yok ama eğer olsaydı onu seçmemin sebepleri şunlar olurdu; hararetli oyun anında empati kurarak doğru kararı bildirmesi, rakibin hakkını göz önünde bulundurması ve adaletli bir şekilde kazanma isteği benim dikkat ettiğim konular.

İREM KALEM 11-B 1109

Cevap 1: Dürüstlük, herkesçe olduğu gibi benim de çok önem verdiğim, taviz verilmemesi gereken bir konudur. Evet, dürüstlük her zaman kolay olmayabilir; ancak uzun vadede, güven ve saygı dolu ilişkilerin temelini oluşturur. Dürüst kalmak, hem kendimize hem de başkalarına karşı sorumluluğumuzdur. Ailem ve yakın arkadaşlarım tarafından hayatımda oldukça dürüst olduğum çokça söylenir. Bütün kişiliğimi dürüstlük üstüne kurduğum söylenebilir.

Cevap 2: Dürüstlük, sporun sadece fiziksel yönünü değil, aynı zamanda etik ve ahlaki boyutunu da şekillendirir. Sporun ruhunu ve değerlerini korumak açısından son derece önemlidir. Bu konuda dikkat edilmesi gereken bazı noktalar vardır. Öncelikle, her sporcu rakiplerine ve hakemlere saygı göstermeli, hileye başvurulmadan kurallara uymalıdır. Antrenör-sporcu ilişkisi kuvvetli olmalı ve kazanmak kadar kaybetmenin de sporun bir parçası olduğundan sonuçlara da saygı gösterilmelidir.

Cevap 3: Sporculuk hayatımda çok fazla insanla tanıştım, ayrı ayrı hikayeler duydum ve hemen hemen hepsinden ders çıkarmaya çalıştım. Kısacası, şu an tek bir kişiyi örnek alıyorum diyemem; ancak şu anki dalımda hikayesine hayran olduğum halterci, adı geçince ilk akla gelenlerden biri ve bence, halterin baş tacı olan Naim Süleymanoğlu, ülkesi için cesaret ederek yaptığı tonlarca şeyden sonra örnek aldığım kişilerdendir.

ÖMER GÜRMERİÇ 12-B 503

Dürüstlük

METE HAN ŞAHİN
10-A 1293

Dürüstlük her insanın sahip olması gereken temel erdemlerden biridir. Dürüstlük hem din açısından hem de toplum tarafından önde tutulan bir kavramdır.

Dürüst İnsanın Özellikleri:

Dürüst insanın en önemli yanı yalan söylememesidir. Dürüst insan verdiği sözü tutar. Çevresine örnek olur. İşlerini zamanında yapar. Özü sözü birdir. Güven verir. Karşısındakini aldatmaz. İnsanlar tarafından sevilip sayılır, ortamda aranan insandır. Buluşmalarına vaktinde gelir. Yaptığı işi en iyi şekilde yapar. Kazandığı parayı hak eder. Verilen görevden kaçmaz. Çıkarlarının yerine doğruları tercih eder. Öz eleştiri yapar, kusurlu yanlarını kabul edip düzeltmeye çalışır. Başkalarına karşı hoşgörülüdür. Kimsenin hakkını yemez. Ağzından çıkan lafın arkasında durur. İnsanların güvenini kırmaktan uzak durur. İşe başladığı arkadaşını asla yarı yolda bırakmaz. Her ne olursa olsun sadece doğruları konuşur. Dilinin doğruluğu ve kalbinin temizliği yüzüne yansır. İçinde kötülük barındırmaz.

Toplum Tarafından Dürüstlük: Toplum tarafından dürüstlük çok önemli bir değerdir. Toplumu bir arada tutar, dağılmasını engeller ve insanlar arası

güveni artırır. Dürüst olmayan toplumlar kolayca dağılır ve bozulur. Toplumda güven bağları çok önemlidir. En basit örneklerinden biri de ticarettir. Ticarete esnaf ve alıcı dürüst olmalıdır esnaf satacağı ürün hakkında doğruları söylemeli, ürünü abartarak alıcıya yalan söylememelidir ve işini en iyi şekilde yapmalıdır. Bunu yapmadığı takdirde alıcının gözünde satıcının değeri düşer ve toplumsal bağ bu olayların tekrarlanmasıyla zedelenir.

Dini Açıdan Dürüstlük: Dürüstlük İslam dini ve çeşitli dinlerde en ön planda tutulan kavramlardan biridir. Kur'an-ı Kerim'de ve diğer dini kitaplarda sürekli yalan söylemek ve dürüstlüğü aykırı davranmanın çok kötü bir şey olduğu, yapanların ise büyük günah işledikleri önemle vurgulanmıştır. Hadislerde bu durumdan şöyle bahsedilmiştir: "Her duyduğunu söylemesi, kişiye yalan olarak yeter!", "Bir konuda sana inandığı halde kardeşine yalan söyleyen ne kadar büyük bir ihanettir!". Kendisine bir şey emanet edildiğinde hıyanet eder. Konuştuğunda yalan söyler. Söz verdiğinde sözünde durmaz. Husumet ettiğinde haddi aşar." Hadislerden de ve kavramlardan anlayacağımız kadarıyla dürüstlük ve doğruluk toplum ve din açısından çok önemlidir.

Dürüstlük

AYŞE OKAN
10-D

Dürüstlük, insan ilişkilerindeki temel taşlarından biridir. Kökeni Farsçaya dayanan dürüstlük; “doğru, düz” gibi anlamlara gelir. Hem bireysel hem de toplumsal anlamda dürüstlük, güvenin temelini oluşturur. Dürüstlük bir bakıma güven duygusunu besler. Güvenini bir kez kaybetmiş bir kişinin güvenini geri kazanması çok zordur. Çünkü dürüstlüğüne ipini elinden bir kez bırakmış bir kişinin, o ipi geri toparlaması hiç kolay olmayacaktır. Dürüstlük, insanın önce kendi içinde başlar, daha sonra dışa yansır. İnsan kendine karşı dürüst olabilmeli ki başkalarına karşı da dürüst olsun. Yapılması en zor olan da budur zaten. Çünkü dışarıdan bakıldığında toplumdaki herkes aslında en dürüst olandır, yalanları ortaya çıkana kadar. İnsan doğası gereği tamamen dürüst olamayan varlıktır, söyledikleri yalanlar küçük, pembe yalanlar olsa bile herkes yalan söyler. Çünkü kişinin içinde bulunduğu durum ne olursa olsun doğruyu söylemek, ona zorluklar getirir. Ay bile ışığını güneşten yansıtırken insanın saf dürüst olması beklenemez

zaten. Dürüstlük, yalnızca doğruyu söylemekle olmaz. Doğru davranmakla da ilgilidir. Çünkü dürüst bir kişi, yaptığı iş yüzünden başkalarına zarar gelmesin diye her zaman en iyi ve en doğrusunu yapmaya çalışır. Çünkü içine samimiyet katılmamış iş, yanlış sonuçlar doğurabilir. Dürüstlük kimi zaman dürüst gibi davranmakla karıştırıldığı için en büyük erdem sayılsa da aslında en büyük ahlaksızlıktır. Çünkü doğru söz katarından belli olur. Dürüstlüğüne, Eski Türkçedeki karşılığı da samimiyettir zaten.

Toplumlar, dürüstlük üzerine inşa edilen ilişkilerle daha güçlü hale gelir. Bir toplumdaki herkes dürüstlük ilkesine sadık kaldığında o toplumdaki adaletsizlikler, eşitsizlikler, huzursuzluklar yok olur. Dürüstlük, toplumsal düzenin sağlanmasında da önemli rol oynar.

Sonuç olarak dürüstlük, hem bireysel hem de toplumsal anlamda hayatımızda büyük bir öneme sahiptir. Dürüstlük, hayatımızı daha anlamlı kılar ve insan ilişkilerinin daha sağlıklı olmasını sağlar.

Dürüstlük

MUHAMMED EMİN MAHİR
10-C 526

Dürüstlük, insan ilişkilerinde ve toplumsal yaşamda önemli bir değerdir. Bu nedenle, dürüstlüğün ne olduğunu anlamak ve neden bu kadar önemli olduğunu kavramak, insanlığın karşı karşıya olduğu birçok zorluğun üstesinden gelmede kritik bir adımdır. Toplumda dürüstlüğün yaygın olması, yolsuzluk, haksızlık ve adaletsizlik gibi sorunların azalmasına katkıda bulunur. Yaşadığımız çağ ve öncesine de bakacak olursak dürüstlük dikkate alınması gereken değerlerden biri olup toplumda huzur, saygınlığı artıran değerlerden biri olmuştur. Dürüstlük sadece toplumda değil insanların bireysel sorumluluk alırken, ticaret yaparken, iletişim kurarken ve daha güvenilir bir dünyada yaşamak için önemli bir değer olduğunu unutmamak gerekir. Bazen dürüstlüğü basite alıp “pembe yalan” gölge-

sinde dürüst olmadığımız zamanlar olmuştur. Bu yüzden herkes kendini dürüst sanırken veya dürüst olduğunu düşünürken “pembe yalan” adı altındaki yalanlarımızı dürüstlükten sandığımız olmuştur. Aslında dürüstlük sandığımızdan daha büyük ve daha geniş kapsamlı bir değer ve biz bunu unutuyoruz. Dürüstlük sadece insanlar arasında değil Allah (c.c.) ile kendimiz arasında olduğunu unutmamalıyız. Bazen sadece söylediklerimizde değil, davranışlarımızla da Yüce Yaradana karşı dürüst olmamız gerekir.

Uzun lafın kıyası dürüstlük insanlık çapında basit bir şey gibi değerlendirilse de insanlık tarafından önemsenmesi gereken bir konudur ve bu konuyu bir cümle ile bitirmek istiyorum: “İnsana kalabilecek en değerli miras dürüstlüktür.”

Dürüstlük

SELEN ÇELİK
10-D 750

Dürüstlük herkeste olması gereken bir davranıştan sadece olanları tebrik ettiğimiz bir davranışa dönüşmüştür. Günümüzde emanetlere zarar vermek, zor bir durumda yalana başvurmak -ki başvuranlar çok- insanları soymak gibi birçok ahlaki çöküş örneği görüyoruz.

Kur'an-ı Kerim'de Allah'a imandan sonra kişinin bütün davranışları "istikamet" kelimesiyle ifade edilmiştir. İstikameti, yani dürüstlüğün önemini buradan bile anlayabiliriz.

Her konuda da olduğu gibi Peygamber Efendimiz bu konunun en güzel örneğidir. Peygamberimiz doğru sözlü olmasaydı düşmanları bu yönü ile onun karşısına çıkarlardı. Fakat bu bir gerçektir ki, onun hakkında kimse ona yalancı diyememiştir. Peygamberimizin en büyük düşmanı Ebû Cehil bile

"Muhammed ben sana yalan söylüyorsun demiyorum. Ancak getirdiklerini doğru bulmuyorum." Diyerek onun dürüstlüğünü vurgulamıştır. Her insanın elbette hataları olacaktır. Fakat önemli olan bu hatalarından ders çıkarıp kendisini iyileştirmektir. Hata ettiği insandan hatasını kabul edip özür dilemek insanın en büyük erdemlerinden biridir.

Dürüstlük hem kendimize, hem Allah'a (cc), hem de onlarca zorlu durumlarla karşılaşmasına rağmen dürüstlükten, doğru yoldan vazgeçmeyen "El-Emin" lakabını alan Peygamberimize borcumuzdur.

Dürüstlük hem kendimize hem de çevremize duyduğumuz saygının ardından getirdiği mutluluk ve huzurdur. Dürüst olmayan bir toplum da ahlaksızlığın getirdiği yobazlığa mahkum kalır.

Kaynakça

- Dergi <https://www.canva.com/> sitesinde tasarlanmıştır.
- Kapak resmi <https://pixabay.com/tr/> 12.02.2025 tarihi itibariyle telifsiz resimlerden alınmıştır.
- Sayfa 2'deki Şehit Erol Olçok Anadolu Lisesi fotoğrafı Mustafa Telli'ye ait resim arşivinden alınmıştır.
- Öğrenci yazılarına ait Veli İzin Belgeleri Kök Değerler Projesi dosyasında saklıdır.
- Öğrenci fotoğraflarına ait Veli İzin Belgeleri Kök Değerler Projesi dosyasında saklıdır.
- Öğrencinin söyleşi yapmasına ait yolculuk Veli İzin Belgeleri Kök Değerler Projesi dosyasında saklıdır.
- Öğrenci yazılarına ait dipnotlar Kaynakçalar başlığıyla yazının hemen ardından verilmiştir.
- Dergide kullanılan arka fon resimlerinin tamamı 12.02.2025 tarihi itibariyle <https://pixabay.com/tr/> adresindeki telifsiz resimlerden alınmıştır.
- Sayfa 30'daki resim Watsapp ChatGPT tarafından oluşturulmuştur.
- Sayfa 45 ikon 12.02.2025 tarihi itibariyle <https://pixabay.com/tr/> adresindeki telifsiz resimlerden alınmıştır.

